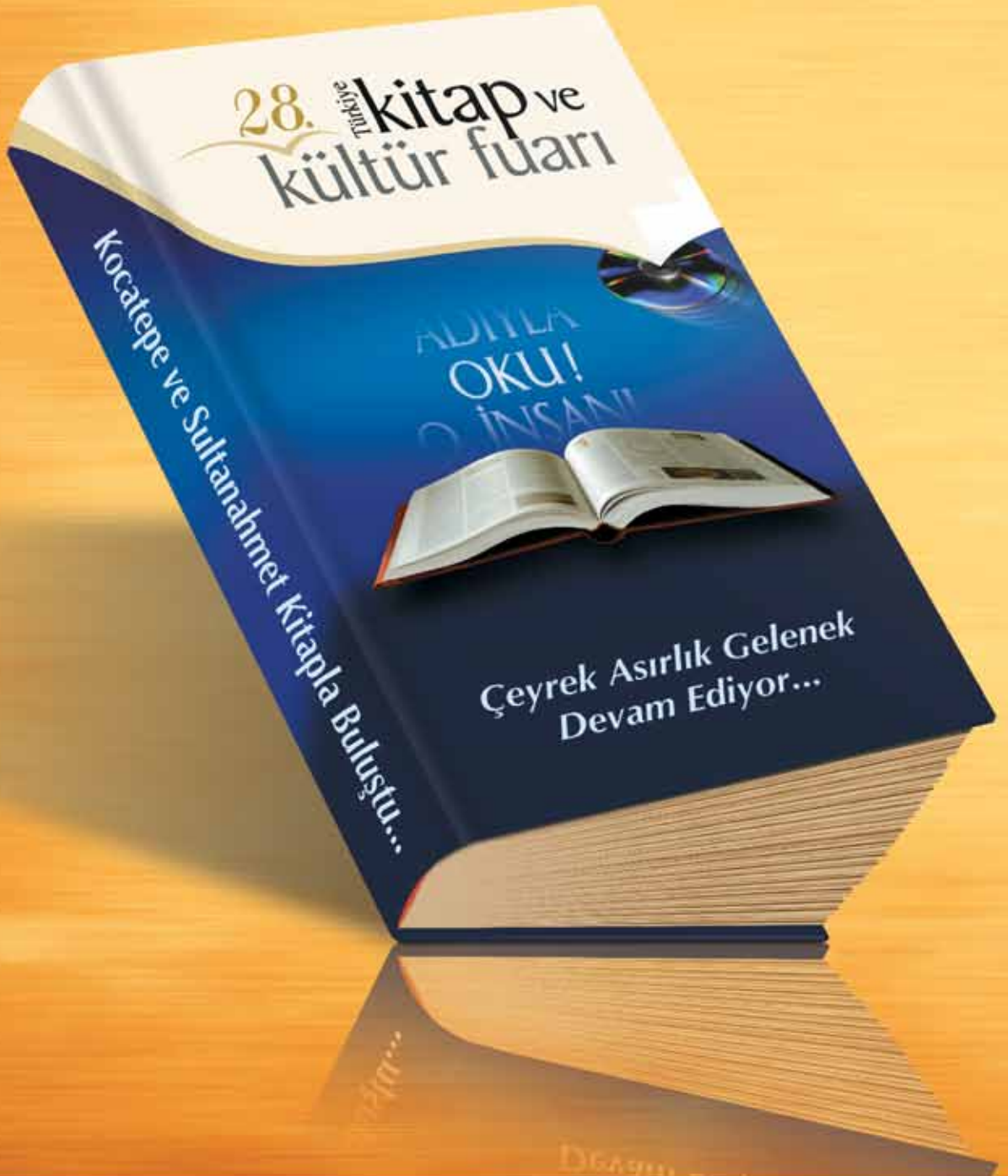

Türkiye Diyanet Vakfı

Temmuz - Ağustos - Eylül 2009 • Sayı: 98

HABER BÜLTENİ

- 3 Başkan
- 4 Not Defterinden
- 5 28. Türkiye Kitap ve Kültür Fuarı
“Kocatepe ve Sultanahmet Kitapla Buluştu”
- 16 Bir Ramazanı Daha Dolu Dolu Yaşadık...
- 19 Kırıkkale Nur Camii Yararına İftar Yemeği Verildi
- 20 Bayram Mutluluğu
- 23 TDV Yurtlar ve Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi
Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları Hizmetinizde
- 28 Korkularımız ve Din
- 30 Acara Özerk Cumhuriyetinden Bir Heyet
- 31 Tanzanya Müftüsüne Sağlık Yardımı
- 32 Ürdün Evkaf Bakanı Vakfımızı Ziyaret Etti
- 34 İslâm'da Sosyal Güvenlik
- 36 İSAM'dan Haberler
- 39 Mütebessim Bir İnsan Ayrıldı Aramızdan
Ahmet Yayla
- 40 Gönlü İnsan Sevgisi ile Dolu
Bir Güzel İnsanı Daha Uğurladık
- 42 Şevki Özkan ve İmam-Hatip Sevdası
- 44 Türkiye Diyanet Vakfından
E-Yayınevi ile Kitaplara Ulaşmada Büyük Kolaylık
- 46 Yeni Yayınlarımız
- 48 Sigorta Güvencedir
KOMAŞ Sigorta Aracılık Hizmetleri Ltd.Şti.
- 50 Kültür Mirasımızın Bir Şaheseri: Edirne Sarayı
- 52 Göller Diyarı Artvin
- 56 Sağlık Köşesi
- 58 Şubelerimizden Faaliyetler

Türkiye Diyanet Vakfı Adına Sahibi
Süleyman Necati AKÇEŞME
Genel Müdür

Yayın Koordinatörü ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Arif MALKOÇ
Personel ve İdari İşler Müdürü

Yayına Hazırlayan
Yüksel SEZGİN

Görsel İletişim
Mehmet ÖZTÜRK

Adres

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B
06640 Kocatepe - Ankara
Tel: (0312) 417 12 35 • Faks : 417 12 45

İnternet Adresi • E-Posta
www.diyagnetvakfi.org.tr
tdv@diyanetvakfi.org.tr

Yayımlanan makalelerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Para ile satılmaz.

Baskı

TDV YAY. MAT. ve TİC. İŞL.
OSTİM Örnek Sanayi Sitesi
358. Sokak No: 11 06370
Yenimahalle/ANKARA
Tel : (0312) 354 91 31 • Faks : 354 91 32

İslâm dini sosyal dayanışmayı, yardımlaşma ve paylaşmayı sosyal hayatın önemli bir mihveri yapmıştır. Zekât ve sadaka, infak, sadaka-i cariye, mali kefarete gibi emirleri, komşu ve akraba arası yardımlaşmayı teşvik etmesi, İslâm medeniyetinin simgelerinden olan vakıflar ve hayır kurumları bu prensibin açık örnekleridir.

Sosyal dayanışma, her ferdin, topluma ve etrafında değişik halkalarda yer alan insanlara karşı yerine getirmesi gerekli bazı görev ve sorumlulukları bulunduğunu hissetmesi ve bunun gereğini yerine getirmesi demektir. Toplumu oluşturan bireylerin, bu görevin yerine getirilmesinde ihmalkâr davranması ve sorumsuz davranışlar sergilemesi halinde, sonuç hem fert ve hem toplum için acı olur.

Hepimiz yakinen bilmeliyiz ki, toplumun fert üzerinde olduğu gibi, ferdin de toplum üzerinde hakları vardır. Bizler, toplum halinde ve huzur içinde yaşamak istiyorsak sevinçleri ve nimetleri paylaşmayı, zayıfların ihtiyaçlarını gidermeyi, muhtaçların dertlerine derman olmayı ve acıları dindirmeyi öğrenmeli ve hayata geçirmeliyiz. Aksi takdirde, toplumda aynı coğrafyayı paylaşan, aynı dini, milli ve kültürel değerleri taşıyan insanlar arasında birlik ve bütünlüğün yerini ayırışmalar, fertleri bağlayan sevgi ve dayanışmanın yerini bencillik, kin ve düşmanlık almaya başlar.

Sosyal dayanışmanın nasıl ve hangi usulle daha iyi sağlanacağı hususu içinde yaşanan şartlara bağlı olarak toplumdan topluma değişebilir. Bu nedenle toplumsal şartları, günümüzün imkân ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak sosyal dayanışma usullerini geliştirmeli ve bu alanda atılan her olumlu adımı, kişi ve kurumları el birliği ile desteklemeliyiz. İyilikte yarışmak, toplumda iyi örneklerin artması, kötülüklerin azalması için elimizden gelen çabayı göstermek, hayra öncülük etmek veya destek vermek temel insani sorumluluklarımızdandır. Bu sorumluluğumuzu iyi kav-

Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU

Diyanet İşleri Başkanı ve
TDV Mütevelli Heyeti Başkanı

“Toplumun fert üzerinde olduğu gibi, ferdin de toplum üzerinde hakları vardır.”

rayıp yerine getirebildiğimiz ölçüde Peygamber Efendimizin olgun Müslüman toplumu tasvir ettiği “bir uzvundaki acıdan bütün uzuvların ızdırıp duyduğu bir vücuda” benzetmesini anlamış, bu teşvike ve övgüye layık olmuş oluruz.

Türkiye Diyanet Vakfımızın sosyal yardımlaşma ve paylaşmayı hayata geçiren, sosyal ve kültürel gelişimimize katkılar sağlayan faaliyetleri her geçen gün daha sevindirici bir boyut kazanmaktadır. Bu vesileyle bu gelişmelere ve güzelliklere katkı sağlayan herkese teşekkür ediyorum.

TDV

Süleyman Necati AKÇEŞME
Genel Müdür

Değerli dostlar; Ramazan ayında yerine getirdiğimiz ibadetlerin ferdi ve içtimai hayatımızda ne kadar olumlu sonuçlar doğurduğunu yaşayarak hep birlikte müşahade ettik. Zaten ibadetlerin bir amacı da insanın kendi varlığının farkında olmasını sağlamak, Allah'a bağlılığını sürekli kılmak ve insanı ahlaki yönden güzelleştirmektir.

Ramazan ayı boyunca elde ettiğimiz güzelliklerin tüm yıl boyunca sürdürülmesi esastır. İbadetlerde süreklilik Yüce Allah'ın istediği, sevgili Peygamberimizin arzu ettiği bir durumdur. Hz. Peygamberimiz "İbadetlerin Allah'a karşı en sevimli olanı, az da olsa devamlı olarak yapılanıdır" buyurmuştur. Ramazan boyunca sergilediğimiz bu güzelliklerin, toplumsal huzurun ve barışın kuvvetlenmesine yönelik fevkalade olumlu sonuçlar doğurduğu istatistiki olarak tespit edilmiştir.

Bu sebeple bize düşen Ramazan ayı münasebetiyle edindiğimiz meleke-leri insanlığın barışına, yeni bir hayatın şekillenmesinde başlangıç noktası yapmak, bu ayda elde ettiğimiz erdemleri bir fırsat bilmektir.

Bu ay boyunca gösterdiğimiz, birlik-beraberlik, kardeşlik, barış, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, toplumsal uzlaşma, kaynaşma vb. örnek davranışları; bireysel ve toplumsal ha-

yatımızın her döneminde devam ettirelim. Milletçe ele, gönül gönüle kenetleşip, birlik-beraberliğimizi daha da pekiştirelim. Bütünlüğümüzü ve huzurumuzu bozmak isteyenlere fırsat vermeyelim. Bu konuda sağduyu rehberimiz olsun.

Değerli dostlar;

Ramazan ayı gelenekleriyle ve özellikleriyle kendine özgü bir kültür ortamı oluşturur. Bu yönüyle de Müslüman toplumların kültür hayatlarına damgasını vurmakta, ayrıca sosyo-kültürel yapılaşmayı da inşa etmektedir. Bu yapılaşmalar arasında sosyal dayanışma ile ilgili yardımlaşma uygulamaları başta gelmektedir.

İslam Dini; aç, fakir ve muhtaç kişilerin korunması konusunda en büyük hamleleri gerçekleştirmiş olan bir Dindir. Bünyesinde zekat ve vakıf gibi sosyal güvenlikle yakından ilgili bir çok müesseseyi bünyesinde bulundurur. Bunların başında da vakıflar gelmektedir.

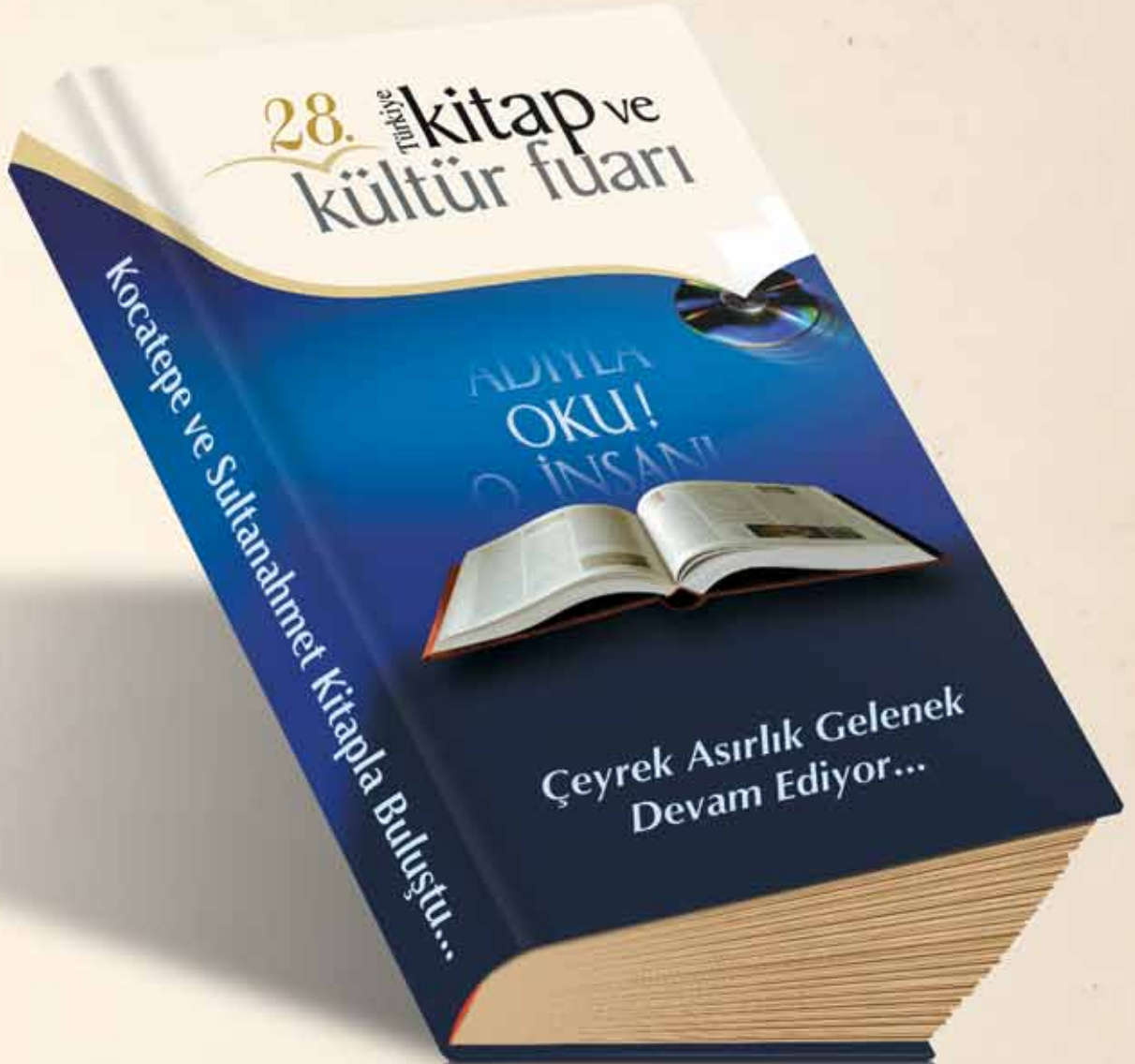
Ecdadımız, dini duygularla en kıymetli mallarını Allah rızasını kazanmak için harcama yolunu tercih etmişler ve bu nedenle de vakıflar kurmuşlardır. Kuşların ve hayvanların ihtiyaçlarından tutun da, genç kızların çeyiz ihtiyaçlarına kadar akla gelebilecek pek çok güzel hizmetleri vakıflar eliyle yapmışlardır. Camiler, okullar, kütüphaneler, hastaneler, kervansaraylar, aşevleri, çeşmeler, su yolları, dul ve yetimleri koruma, büyütme yuvaları vb. kuruluşların çoğu zaman vakıflar aracılığıyla meydana getirmişlerdir.

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de vakıflar; huzur ve mutluluğun yaygınlaşması, devlet-millet bütünlüğünün sağlanması hususunda sosyal, kültürel ve ekonomik hizmetlerin üretildiği müesseselerdir. Bu sayede, nice eğitim-öğretim imkanı bulamayanlar öğrenim imkanına kavuşmuş, yoksullar korunmuş, yetimler, kimsesizler sıcak bir yuvaya kavuşturulmuş, hastalar tedavi edilmiştir.

Bütün bu güzel meziyetleri yıllardır büyük bir titizlikle yürütün Türkiye Diyanet Vakfı olarak biz de Ramazan ayının manevi ikliminin esintisinde fakir ve yardıma muhtaç vatandaşlarımızın yanında olma-ya, kitap ve kültür fuarıyla kültür hayatımızı canlı tutmaya, iftar sofralarıyla toplumumuzun değişik kesimleri ile iftar etmenin mutluluğunu paylaşmaya gayret ettik. Bir ramazanı dolu dolu yaşamının hazzını, hayırsever vatandaşlarımızın da katkılarıyla tatma imkanı bulduk.

Bu vesileyle Vakfımıza bu anlamda katkıda bulunan hayırseverlere, fuarımıza iştirak eden yayıncılarımıza, kitapseverlere, bize güvenen ve güven duygusunu hiçbir zaman kaybetmeyen değerli vatandaşlarımıza sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

TDV

Türkiye Diyanet Vakfı Kitap ve Kültür Fuarı 28. yılını doldurdu. Türkiye Diyanet Vakfı tarafından organize edilen ve 28 yıldır aralıksız devam eden Kitap ve Kültür Fuarları; kültürün öğrenilmesi, anlaşılması ve gelecek kuşaklara aktarılması yönünde önemli katkı sağladı. Geleneksel bir hal alan ve mübarek

Ramazan ayının atmosferinde kültür hayatımıza önemli katkı sağlayan fuarlar bu yıl da halkımızın yoğun ilgisine sahne oldu.

Bu tür fuarlar sayesinde insanımız sadece kültürel hayatın inşasında önemli bir yeri olan, kültürün taşıyıcısı kitapla karşılaşmakla kalmayıp, bu atmosferde bizzat kültürünü de teneffüs edebilme imkanı buldu.

Vakfımızın 28 yıldır aralıksız düzenlediği Kitap ve Kültür Fuarları; çeyrek asırdır etkisini geniş kitlelere kabul ettirmiş ve sürekliliği yakalamış bir kültür platformu oldu. Sultanahmet ve Kocatepe Camii fuar alanlarını bir kültür merkezi haline dönüştüren Türkiye Diyanet Vakfı; yazar, yayıncı, okuyucu ve ziyaretçileri bir araya getirerek büyük organizasyonlara imza atmaya devam edecektir.

Bu yıl 28'incisini düzenlediğimiz Türkiye Kitap ve Kültür Fuarının açılışı Ankara Kocatepe Camii avlusunda gerçekleştirildi. Açılışa TBMM Başkan Vekili Sadık Yakut, İçişleri Bakanı Prof.Dr. Beşir Atalay, Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Başkanı Prof.Dr. Ali Bardakoğlu, milletvekilleri, Diyanet İşleri Başkan Yardımcıları, Vakfımız Mütevelli Heyeti II. Başkanı Prof.Dr. Şerafeddin Gölcük, Vakfımız Genel Müdürü Süleyman Necati Akçeşme,

yayıncılar ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Açılışa İçişleri Bakanı Prof.Dr. Beşir Atalay, Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımız Mütevelli Heyeti Başkanı Prof.Dr. Ali Bardakoğlu ve Vakfımız Genel Müdürü Süleyman Necati Akçeşme birer konuşma yaptılar.

Bu yıl Ankara Kocatepe Camii avlusunda düzenlenen fuarda, fotoğraf sanatçısı Dr. Uğur Yıldız'a ait Haremeyn fotoğraf sergisi de ziyaretçilerin beğenisine sunuldu.

Ayrıca Kadir Gecesi Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Hayati Yazıcı Kitap ve Kültür Fuarını ziyaret etti.

Prof. Dr. Beşir ATALAY
İçişleri Bakanı

*“Kapıları kapamadan,
birbirimizi iyi anlayarak,
birbirimizi dinleyerek,
birbirimize katkı vererek,
varsa yanlışları düzelterek
ama hep birlikte daha güçlü
toplum olmak için,
daha güçlü ülke olmak için
birbirimize bu konuda
destek vermemiz gerekiyor.”*

*T*ürkiye Diyanet Vakfı tarafından düzenlenen Türkiye Kitap ve Kültür Fuarının açılışında bulunmaktan büyük mutluluk duyduğunu ifade ederek konuşmasına başlayan İçişleri Bakanı Prof. Dr. Beşir Atalay, 28 yıldır İstanbul Sultanahmet Camii ve Ankara’da Kocatepe Camii avlusunda düzenlenen fuarların bu şehirlerimize ayrı bir hava verdiğini ve farklı bir zenginlik kattığını ifade ederek “Ben bunun için hem Diyanet İşleri Başkanlığımızı, hem tabii faaliyetin sahibi Türkiye Diyanet Vakfı’nı tebrik ediyorum, kendilerine çok teşekkür ediyorum.” dedi.

Her sene bu fuarları ziyaret ettiğini belirten Prof.Dr. Beşir Atalay, bu sene fuarın daha güzel ve estetik bir hal kazandığına dikkat çekerek “Eminim kitap yönünden ve kültür ortamı yönünden de daha zengin bir fuar oluyor. Kocatepe Camii zaten Ankara’da bir anlamda Ramazan’ın da merkezi; hem teravih namazında hem de teravih namazı sonrasında bu ortam gerçekten çok güzel oluyor. Aynı zamanda Türkiye Diyanet Vakfı yine burada caminin altında günde yaklaşık 2000 kişiye iftar veriyor. İftar sonrası teravih ve bu fuar ortamının zenginliği hepsi birbirini tamamlıyor. Kendilerine, emeği geçenlere çok teşekkür ediyorum.” dedi.

Hikmete ve hayata dönüşmeyen bilginin eksik olduğuna dikkat çeken Prof.Dr. Beşir Atalay, “Bilgi, mutlaka insan hayatını etkileyen olmalı. Esasen hayatın en önemli zenginliği ve insanı zenginleştiren boyutu okumaktır. Dinimiz de ‘Oku’ emriyle başlıyor ve bunu hepimiz de biliyoruz. Okumayla zenginleşiriz.” dedi.

Anlama ve paylaşma kavramlarının Ramazan ayında daha yoğun yaşandığını belirten Prof.Dr. Beşir Atalay “Birbirimizi daha fazla anlama ve birbirimizle daha fazla paylaşma, Ramazan ayının ve Ramazanı takip eden bayramın bizlere yüklediği önemli bir sorumluluktur. Eminim okumayla, birbirini anlama ve paylaşmanın çok paralel, birbirini tamamlayan ilişkisi var. Hepimizin çok okumaya ve düşünmeye ihtiyacımız var. Yani şunu hepimiz biliyoruz, okuyan ve düşünen daha fazla anlar. Birbirimizi daha az anlıyorsak veya hiç anlamıyorsak temelinde biraz bunlar yatıyor. Tabii iyi anlamayınca yeterince sevmeyebiliyoruz. Anlamak sevmektir... Anlarsanız seversiniz. İnsanı ve toplumu anlarsanız, mutlaka seversiniz. Ama az anlayış, yeterince anlamama, dinleme, o işte kesiklikleri getiriyor, diyalogları kesiyor, kapıları kapatıyor ve ondan sonra, hem diğer insanlara karşı, hem topluma karşı insanın potansiyeline olan olumsuz duyguları getiriyor.” dedi.

Ramazan ayının güzel atmosferinin, kültür ortamının ve kitapların ruhlarımızı inceltmesi temennisinde bulunan Prof.Dr. Beşir Atalay “İnşallah Ramazan ayı insan sevgimizin artmasına katkı verir, birbirimizi daha iyi anlamamıza yardım eder ve daha fazla diyalog içinde olmamıza ve kendi sorunlarımızı kendimiz çözmemize katkı verir. Bizim toplumumuz; Türk toplumu, kardeşlik ve huzur ortamını asırlarca yaşamış. Ama her ne olduysa bunlar zedelenmeye başlamış. Bizim bu kardeşlik ve huzur ortamını tekrar geliştirme yönünde çok çabalamamız

ve çalışmamız gerekiyor. Kapıları kapamadan, birbirimizi iyi anlayarak, birbirimizi dinleyerek, birbirimize katkı vererek, varsa yanlışları düzelterek ama hep birlikte daha güçlü toplum olmak için, daha güçlü ülke olmak için birbirimize bu konuda destek vermemiz gerekiyor.” dedi.

Yolları kesici, sınırlar koyucu, kapıları kapayıcı tavırlarla sorunların çözülemeyeceğine dikkat çeken İçişleri Bakanı Prof.Dr. Beşir Atalay “Birbirimizi anlamamız gerekiyor. Ben inşallah şu günleri hepimizin çabası içinde olduğumuz, kardeşliğimizi, birlikteliğimizi, huzurumuzu artırma çalışmalarına destek veren ortam olmasını, atmosfer olmasını diliyorum. Bu güzel günler, bu Ramazan ayı inşallah bu çalışmalarımıza o manada olumlu bir katkı sağlar, insanların gönüllerini yumuşatır ve varacağımız, alacağımız mesafelere daha kolay varırız. Niyetimiz tamamen bu. Şurada olduğu gibi, bu camilerin içerisinde olduğu gibi, hepimizin birbirini daha çok sevdiği ve gittikçe güçlenen, dünyanın gittikçe en belirgin ülkelerinden biri olan Türkiye’yi daha da yüceltmek, daha da büyültmektir, çabamız budur. Bunun hepsinin temeli birbirimizi daha iyi anlamaktan geçiyor. Onun temeli de işte bu raflardaki kitaplarla daha fazla bütünleşmemizden geçiyor.” dedi.

İçişleri Bakanı Prof.Dr. Beşir Atalay konuşmasının sonunda çeyrek asırdır aralıksız düzenlenen bu fuardan dolayı Türkiye Diyanet Vakfına teşekkür ederek “Bu faaliyetin gidecek bir gelenek, bir kurumlaşma içerisinde devam etmesini diliyorum. O yönde daha güçlü desteklerle inşallah devam eder. Buraya katılan bütün yayıncılara, bütün bu stantları açan yayıncı arkadaşlarıma da hem teşekkür ediyorum, hem bu süreçte onlara hayırlı işler diliyorum.” dedi.

Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU
Diyanet İşleri Başkanı
Türkiye Diyanet Vakfı
Mütevelli Heyeti Başkanı

*“Bilgisini Bir Ahlaki
Sorumluluk Olarak
Kavrayan İnsanlara
Toplumumuzun İhtiyacı Var.”*

*R*amazân ayının gönül dünyamıza, öz hayatımıza, aile hayatımıza, milletimize birlik, beraberlik, huzur ve dirlik getirmesi niyetiyle konuşmasına başlayan Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, bu yıl 28. düzenlenen kitap ve kültür fuarının aslında Diyanet İşleri Başkanlığının ve Türkiye Diyanet Vakfının bilgiye, bilginin paylaşımına verdiği önemin bir ifadesi olduğunu söyledi.

Kitabın bilgi anlamına geldiğini ve bilginin de bizi kendimizle, toplumla, çevreyle ve Yüce Yaratıcıyla buluşturan en kuvvetli bağ olduğuna vurgu yapan Prof. Dr. Ali Bardakoğlu “Kur’an-ı Kerim’in ilk inen ayetleri ‘Yaratan Rabbinin adıyla oku’ olmuştur. Sadece ‘Oku’ değil, okurken seni yaratanı, hayatın ne olduğunu, hayatın anlamını ve bu varlık mükevvenat içerisinde kendi yerini kavra demektir. Salt okumadan öte, okumanın ötesine geçiş, kainat kitabını okuyuş demektir. Öyle olduğu içindir ki Kur’an-ı Kerim kainat kitabının bir özetidir. Mebde ve Maat ilmidir. Kainatın mükevvenatın var oluşunun sırlarını, insanın yaratılışının

anlamını ve bu nehirlerin, bu akışın hangi ummanda toplanacağını bize anlatan yegane bilgi ve hikmet kaynağıdır, ilahi bilgi kaynağıdır. Zaten biz bu bilgiyi başka türlü göremeyiz, bilemeyiz. Kitap, yani Kur’an-ı Kerim, kainat kitabının özeti olduğu gibi bizim de bir hülâsamızdır. Bizi bize anlatır, bize Rabbimizi tanıtır ve değerli kitap dostları bütün bu sergilerde, fuarlarda gördüğünüz bütün bu kitaplar, belki onbinleri aşan bütün bu kitaplar işte Kur’an kitabının bir şerhinden ve yansımalarından ibarettir. Dikkat ederseniz Kur’an kainat kitabının özeti, bütün bu yazılanlar da, bütün bu satırlar da Kur’an-ı ve Rabbimizin bu yaratış hikmetini anlama çabalarının birer küçük kıvılcımlarıdır, yansımalarıdır. Biz böyle olduğu içindir ki kitap dostuyuz, bilgi dostuyuz.” dedi.

21. yüzyıl insanının aşırı dünyevileşme, maddileşme ve hayatın koşuşturması içerisinde bilgiyi yeterince önemsemediğine dikkat çeken Prof. Dr. Ali Bardakoğlu “İnsanımızın bilgiyi hikmete dönüştüremediğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Keşke fen bilimleriyle sosyal bilimlerin arasında dengeyi kurabilseydik, keşke bilgi ile hikmet arasında dengeyi kurabilseydik, keşke ilmin yanında irfanı da ilmin vazgeçilmez bir faydası görebilseydik. Sadece bilgi değil, sadece bilen insan değil, bilgisini bir ahlaki sorumluluk olarak kavrayan insanlara toplumumuzun ihtiyacı var. Hem bilen, hem bilgisine göre davranan, bilgisini sorumluluk olarak kavrayan insana, hem bilgiye, hem hikmete ihtiyacımız var.” dedi.

Başta İslamiyet olmak üzere, doğu kültürlerinin hepsinde, hatta Ortodoksluk, Süryanilik ve bütün şarkın kadim kültürlerinin hepsinde hikmetin çok temel bir unsur olduğunu belirten Prof.Dr. Ali Bardakoğlu “Ama biz bu yüzyılda biraz hikmeti kaybettik. Bilgiyi de oldukça dünyevileştirdik. İnaniyorum ki bu fuarda gördüğümüz bu kitaplar, bilginin yanı sıra hikmeti de bize anlatan eserler ve kaynaklar olacaktır.” dedi.

Bu Ramazanda Diyanet İşleri Başkanlığının ortak çağrısı ve sloganının “Paylaşmak Güzeldir” olduğunu söyleyen Prof.Dr. Ali Bardakoğlu “Sadece cebimizdeki mali imkanı paylaşmak değil, daha da ötesinde gönümüzdeki sevgiyi paylaşmak, zihnimizdeki bilgiyi paylaşmak ve dilimizdeki duayı paylaşmak, geleceğe dair umutlarımızı paylaşmak... Bizi var eden, bizi birleştirecek olan, bizi ayakta tutan da bu paylaşma duygusudur. Sadece maddi paylaşmayı kastetmiyoruz. Aslında insani değerlerimizi paylaşabilmek, bilgimizi, duamızı, umutlarımızı paylaşabilmek ve birbirimizi kendimizden bir parça görebilmek. inaniyorum ki bilginin paylaşımı da toplumda paylaşma duygusunu artıracaktır.” dedi.

Camilerin her birinde birer küçük okuma rafları ve okuma salonları oluşturduklarını ifade eden Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, “Artık istiyoruz ki camimize gelen insanlar sadece namaz kılmak ve dua etmek için değil, aynı zamanda bilgilerini artırmak için de gelsinler. 40 bini aşkın din görevlimiz küçük din görevliği kitaplığı kampanyasına iştirak etti ve her birinin

evinde başta Kur'an-ı Kerim'in tefsiri ve temel dini kaynaklar olmak üzere birer küçük kitaplık oluştu. Camilerimizin her birinde birer küçük dini kitaplık oluşturmaya başladık. Bilgi paylaşılsın! Artık sadece dini bilgiyi hocalarımızdan, kürsüden, mihraptan öğrenme yerine, artık insanlar emek vererek o bilgiye sahip olsunlar. Evlerde, televizyonlarımızı yarım saat kapatalım, evlerimizde dini bilgilerimizi, her türlü bilgimizi derinleştirelim, bilen bir toplum olalım! Onun da ötesi bildiklerimizi sorumluluğa dönüştüren bilginin ahlaki sorumluluklarını yerine getiren insanlar olalım. İnaniyorum ki bütün bu adımları gerçekleştirebilirsek, bu adımları birlikte atabilirsek, birbirini sayan ve seven, hoş gören ve insan sevgisi yüreğinde yerleşen toplumlar oluruz. Her halde toplumun birleşmesi, bütünleşmesi, birbirini kardeş sayması da böyle olur.” dedi.

Prof.Dr. Ali Bardakoğlu konuşmasının sonunda “Ben her bir kitabın bizim millet olmamıza, birlik, bütünlüğümüze önemli bir katkı sağladığına inaniyorum.” dedi.

Süleyman Necati AKÇEŞME

Türkiye Diyanet Vakfı
Genel Müdürü

*T*ürkiye Diyanet Vakfının 28 yıldır Ankara ve İstanbul'da gerçekleştirdiği, artık bu illerimizde Ramazanların bir parçası olan ve dolayısıyla gelenek haline gelmiş bulunan 28. Kitap ve Kültür Fuarı'nın çeyrek asra ulaşmasından duyduğu memnuniyeti dile getirerek konuşmasına başlayan Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü Süleyman Necati Akçeşme, kitap ve kültür fuarının Ramazan ayında ayrı bir atmosfer oluşturduğuna dikkat çekti.

Ramazan ayının bir rahmet, bereket ve paylaşma ayı olduğunu ifade eden Süleyman Necati Akçeşme "Rahmet, bereket ve paylaşma ayı olan maddi ve manevi sayısız güzelliklerin yaşandığı ramazan ayının manevi iklimini hep birlikte teneffüs ediyoruz. Ramazan ayı, bütün gelenekleriyle ve özellikleriyle kendine özgü bir kültür ortamı oluşturduğu için milli bir sosyo-kültürel yapılaşmayı temsil etmektedir." dedi.

Çeyrek asırdır Ramazanların vazgeçilmez kültürel bir parçasını da kitap ve kültür fuarlarının oluşturduğunu belirten Süleyman Necati Akçeşme "Okuyucu ile yayıncı-

"Okuyucu ile yayıncıyı buluşturan, cami avlularını kültürel faaliyet alanına dönüştüren fuarlar; hayatımızın ve toplumumuzun şekillenmesinde en önemli faktörlerin başında gelmektedir."

yı buluşturan, cami avlularını kültürel faaliyet alanına dönüştüren fuarlar; hayatımızın ve toplumumuzun şekillenmesinde en önemli faktörlerin başında gelirken, yayınlarımızı da siz kitap dostlarının istifadesine sunmaktadır." dedi.

Kocatepe Camii ve Sultanahmet Camii avlularında düzenlenen fuarlar hakkında teknik bilgi veren Süleyman Necati Akçeşme fuarlara toplamda 235 yayınevinin iştirak ettiğini belirterek "Bu yıl 15 Eylül 2009 tarihine kadar hizmet verecek Ankara ve İstanbul'daki Fuarlarımız; her gün sabah saat 10:00'dan, akşam 23:00'e kadar ziyaretçilere açık olacaktır. Türkiye Kitap ve Kültür Fuarımıza Ankara'da 65 stantta 85 yayınevi, İstanbul'da ise 125 stantta 150 yayınevi iştirak etmektedir." dedi.

Kültür ve medeniyetin taşıyıcı unsurlarının başında insanlar gelse de etkileşimin kaynağını kitapların oluşturduğuna vurgu yapan Süleyman Necati Akçeşme "Bildiğiniz gibi; kültür ve medeniyetin taşıyıcı unsurlarının başrolünde insanlar olsa da, etkileşimin kaynağını yayınların oluşturduğu açık bir gerçektir. Bu gerçekten hareketle, gelecek nesillerin de kendi geçmişleriyle kültürel manada irtibatını sağlayacak, milli hayatı temel çizgileri ve dinamikleri itibariyle sürekli kılacak en etkili aracın basılı yayınlar olduğuna inanıyoruz. Ancak son dönemlerde kitaba ve okumaya olan ilginin de azaldığını hep birlikte üzülererek müşahade etmekteyiz." dedi.

Okumanın, insan için en kolay ve en etkili öğrenme yolu olduğunu, bu sebeple kitaplarımıza, kültürümüze hep birlikte sahip çıkmamız gerektiğine dikkat çeken Süleyman Necati Akçeşme "Unutulmamalıdır ki gelecek, geçmişten ders alarak bugünü iyi değerlendirip geleceğe hazırlananların olacaktır." dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü Süleyman Necati Akçeşme, konuşmasının sonunda "Kültürümüzün etkinliğini her zaman muhafaza etmesi, daima dünya kültürleriyle yarışacak düzeyde olması temennisiyle hepinizin Ramazanını kutluyor, 28. Kitap ve Kültür Fuarının hayırlı olmasını temenni ediyorum." diyerek sözlerini tamamladı.

Sultanahmet'te Kitap Fuarı

*R*amazan ayının vazgeçilmez geleneklerinden birini de Sultanahmet Camii avlusunda düzenlenen kitap ve kültür fuarı oluşturmaktadır. Bu yıl İstanbul Sultanahmet Camii avlusunda düzenlenen törene Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, İstanbul Müftüsü Prof. Dr. Mustafa Çağrıcı, Fatih Belediye Başkanı Mustafa Demir, Vakfımız Mütevelli Heyeti II. Başkanı Prof. Dr. Şerafeddin Gölcük, Vakfımız Genel Müdürü Süleyman Necati Akçeşme ve çok sayıda kalabalık iştirak etti.

Prof.Dr. Ali BARDAKOĞLU

Diyanet İşleri Başkanı
Türkiye Diyanet Vakfı
Mütevelli Heyeti Başkanı

*K*ur'an-ı Kerim'in "Oku" emriyle başladığını ve Kur'an'ın insanların Allah ile irtibat kurmasını istediğini belirten Prof.Dr. Ali Bardakoğlu, Kur'an-ı Kerim'in bir büyük kainat kitabının özeti olduğunu ve bizlere kainatı tanıttığını ifade ederek "Kur'an bize öncemizi ve sonramızı tanıtır. Onun sayesinde biz varlıklar alemi içerisinde en müstesna bir yere otururuz. Varlığımızın, var oluşumuzun ilahi anlamını kavrarız." dedi.

İslam medeniyetinin bir bilgi medeniyetti olduğunu belirten Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, bilgi olmadan dindarlığımızı istikamet üzere kuramayacağını ifade ederek "Sağlıklı, doğru, sarih bilgi olmadan biz istikamet üzere kalamayız. Sahih bilginin kaynağı da Kur'an-ı Kerim'dir, Peygamber Efendimizin sünnetidir ve İslam alimlerinin, İslam toplumunun, İslam milletinin bir iki kaynak etrafında geliştirdiği sahih gelecektir." dedi.

İslam medeniyetinde kültür oluşturan iki büyük kaynağın olduğuna işaret eden Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, bunlardan birinin bilgi, diğeri-

nin de gelenek olduğunu belirterek, "Sahih bilgi ve sahih gelenek; ama maalesef üzümlere ifade etmek gerekirse 21. yüzyılda gerek din hakkındaki ve kendimiz hakkındaki bilgi de sarsıntıya uğradı, hem de geleneğimiz ciddi ölçüde sarsıntıya uğradı. Artık ikisi de kültürümüzü yeterince besleyemez oldu. Artık kültürümüz, daha sık bilgilerle, sokaktan toplama ve görselliğe dayanan bir gelenekle yeniden bir şekil almaya başladı. 21. yüzyılda sorumsuz şekilde dünyevileştik ve maddileştik. Bu hengamede, bu koşuşturma içerisinde, o dinin bize gösterdiği, oku emriyle işaret ettiği, bu kitap diye söylediği sahih gelenek, sahih bilgi hayli hırpalandı." dedi.

Bilginin en önemli zenginliklerimizden birisi olduğuna vurgu yapan Prof.Dr. Ali Bardakoğlu "Ama sadece bilgi değil, bilginin ahlaka, sorumluluğa dönüşmüş şekli önemliydi bizim için. Biz buna geleneğimizde irfan diyoruz. Sadece bilmek değil, bildiğini hayatına yansıtmak, bildiğiyle amel etmek, bildiğini bir ahlaki sorumluluk olarak görebilmek. Onun için bizim toplumumuzun sadece bilen insanlara ihtiyacı yok. Hem bilen, hem bilgisini kendi öz hayatına ve insanlara yansıtan kişilere, bilginin hikmetle buluşmasına ihtiyacımız var. Bilginin, ilmin irfanla buluşmasına ihtiyacımız var." dedi.

Paylaşma duygusunun son derece önemli olduğuna dikkat çeken Prof.Dr. Ali Bardakoğlu "Ramazanın getirdiği bu rahmet ikliminde millet olarak paylaşmaya ihtiyacımız var. Yanı başımızdakini görmeye ihtiyacımız var, öteki kavramını sözlüğümüzden silip, dilimizden silip, herkesi kendimizin bir kardeşi ve parçası olarak görmeye ihtiyacı var. Hepimiz Hz. Adem'in çocuklarıyız ve inanıyorum ki paylaşma duygumuz arttıkça birliğimiz, beraberliğimiz, huzurumuz da artacaktır." dedi.

Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan fuarımızı ziyaret etti.

Prof. Dr. Mustafa ÇAĞRICI
İstanbul İl Müftüsü

İslam dininin; cahiliye dönemindeki topluma “Oku” emri ile gelmeye başladığını ve bir ilim ve tefekkür toplumu meydana getirdiğini belirterek konuş-

masına başlayan Prof. Dr. Mustafa Çağrıci “Cahiliye toplumu denilen bir toplum içerisinde ortaya çıkan İslam dini, ‘Oku’ şeklindeki ilk buyruğu ile ilahi güzellikleri insanlara duyurdu, insanları o güzelliklerle buluşturdu. Kitaba, kaleme, kalemin yazdığına yemin eden ayetlerle bir bilgi toplumu, hem iman toplumu, hem bilgi ve ahlak toplumu meydana getirmek üzere Allah’ın yüce dini insanlıkla buluştu ve bu mesajlar yaklaşık 100 yıl sonra artık bir bilgi ve tefekkür toplumu oluşturdu. Yüzyıllar boyunca da İslam medeniyeti dünyaya ışık saçan güzellikler kaynağı oldu, bilgi kaynağı oldu. Sonraki asırlarda maalesef İslam dünyasının bilgiden kopmasıyla birlikte, başka bir çok güzellikleri de kaybettiğine tarih şahit oldu.” dedi.

Bugünkü toplumun eğitime ve bilgiye çok büyük önem vermeye başladığını ifade eden Prof. Dr. Mustafa Çağrıci “Bu toplumun çok önemli bir kurumu olan, çok temel bir kurumu olan Diyanet İşleri Başkanlığımız ve bu Başkanlığın hizmetlerine destek vermek üzere kurulan Türkiye Diyanet Vakfı da bu süreci yakalamış olarak, bu işin bilincine varmış olarak, bu toplumu bilgi toplumu haline getirmek, iyi ve güzel yönde toplumu dönüştürmek üzere çok önemli faaliyetlerde bulunuyor” dedi.

Mustafa DEMİR

Fatih Belediye Başkanı

Fatih Belediye Başkanlığı olarak Ramazan ayında gerçekleştirdikleri hizmetlerden bahseden konuşmasına başlayan Mustafa Demir, manevi duygunun geliştirilmesinin çok önemli olduğuna vurgu yaparak, “Değerlerimizle, inançlarımızla, geleneklerimizle bizi millet yapan ve bizi bir arada tutan değerler işte bugün Türkiye Diyanet Vakfı ile beraber burada gerçekleştirilen değerlerimizdir. Yani ruh ile bedenün bütünlüğü bir mekandır.” dedi.

Kur'an-ı Kerim'in insanları okumaya ve düşünmeye sevk ettiğini belirten Mustafa Demir, “Kur'an-ı Kerim'de düşünmez misiniz? Diye defalarca düşünmeye sevk edildiğimiz halde, okuma emriyle okuyun tebliğine muhatabız. Şüphesiz bu 'Oku' emriyle muhatap olan bizler, bunun idrakinde okuduklarını anlayan, paylaşan ve çevresini aydınlatan millet olmak dileğiyle hepinizin Ramazanını tebrik ediyorum.” dedi.

Süleyman Necati AKÇEŞME

Türkiye Diyanet Vakfı
Genel Müdürü

Türkiye Diyanet Vakfı olarak, Türkiye Kitap ve Kültür Fuarını 28. kez düzenlemenin gururunu yaşadıklarını belirterek konuşmasına başlayan Süleyman Necati Akçeşme, Ramazan ayının vazgeçilmez bir geleneği halini alan kitap ve kültür fuarının, kültür hayatımıza çok önemli katkılar sağladığını ifade etti.

Türkiye Diyanet Vakfının kurulduğu tarihten itibaren eğitim ve kültür hayatına önemli kazanımlar sağladığını belirten Süleyman Necati Akçeşme, 28 yıldır düzenlenen kitap ve kültür fuarının da hiçbir sektöre uğramadan bugüne kadar gelmesinin bunun bir göstergesi olduğunu sözlerine ekledi.

Geçmiş ile gelecek arasında kurulacak köprünün kitaplar vasıtasıyla olacağına dikkat çeken Süleyman Necati Akçeşme, günümüzde teknolojinin gelişmesi ile internetin çok aktif kullanılmasına rağmen, gerçek taşıyıcı unsurların başında yine kitapların geldiğini belirterek “İlk emri 'Oku' diye başlayan bir dinin mensupları olarak okumaya yeteri kadar önem vermediğimiz aşıkardır. Eğer toplum olarak

hep birlikte kalkınacak, kültürümüzü zü dünya kültürleri ile rekabet edecek seviyede tutacak isek; hem dini, hem de insani bir sorumluluk duygusuyla, okumaya, kültürümüzü gelecek kuşaklara daha da geliştirerek aktarmaya mecburiyetimiz vardır.” dedi.

TDV

Bir Ramazanı Daha Dolu Dolu Yaşadık...

Ehalet, zulmet, şirk ve sapıklık bulutlarının kararttığı dünya semasını; yepyeni bir hayat anlayışıyla kökten değiştiren son ilahi kitap olan Kuran-ı Kerim'in indirilmeye başladığı Ramazan ayını yaşamının hazasını hep birlikte tattık. “*Ramazan Ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırt etmenin açık delilleri olarak Kuran'ın indirildiği aydır.*” (Bakara:185)

Bundan dolayı bu ay’a “*Kur’an Ayı*” da denilmiştir. Bu ay Kur’anın nazil olmaya başladığı, en çok okunduğu ve hatmedildiği aydır.

Bu ayın bereketiyle gönüllerin yumuşaması, merhamet ve şefkat duygularının gelişmesi sayesinde, insanlar arasında sevgi, saygı, hoşgörü ve barış vücut bulur. Ramazan-ı Şerif, bu üçlü ekseninde sosyal dayanışmanın en üst düzeye yükseldiği bir aydır.

Bu aya; “*Hoşgörü, Barış, Sosyal Dayanışma ve Kaynaşma*” ayı da denilebilir. Sadaka-i fıtır bu ayda verildiği gibi, yüce milletimizin asaletine uygun biçimde zekatlarını da bu ayda vermeleri takdire şayandır.

Bu ay, “*İnsan-ı Kamil*” mertebesine ulaştıran temel davranışları insana kazandırdığı için aynı zamanda; “*Sosyal Barış*”ın yerleştiği ve güçlendiği bir aydır. Yetim, yoksul, fakir vatandaşlarımız bu ayda

diğer zaman dilimlerine nazaran daha fazla görülüp gözetilmektedir. Bu ayın “Merhamet Gölgesi” toplumun bütün katmanlarını kuşatmaktadır.

Ferdi seviyede gerçekleşen bu diriliş ve uyanış hali gelişerek müminin diğer duygu ve düşüncelerini de etkileyecek, neticede şahsiyetinin gelişip olgunlaşmasını sağlayacaktır.

Cehalet ve taassubun giderilmesi, toplumda paylaşma duygusunun hakim kılınması için Ramazanın rahmet iklimine ne denli muhtaç olduğumuz ortadadır. Onun huzur veren, gönülleri arındıran, nefisleri tezkiye eden, ışığı gösteren, hak ile batılı ayırt eden manevî atmosferinin içimizi, yuvamızı, çevremizi, toplumumuzu ve bütün insanlığı kuşatması en büyük arzumuz ve dileğimizdir. Bu ayda gönüller sonuna kadar açık, vicdanlar diri, gözler insanlığa uyanıktır. Kısaca Ramazan ayı Peygamber Efendimizin ifadesiyle evveli rahmet, ortası mağfiret, sonu da günahlardan arındığımız bir aydır. Mevla cümlemizi nasipdar eylesin.

İftar Sofrası

*T*ürkiye Diyanet Vakfı her yıl olduğu gibi bu yıl da Kocatepe Camii altında kurduğu “İftar Sofrası”nda Ramazan boyunca hergün 2000’in üzerindeki insanımıza iftar yemeği verdi.

Bilindiği üzere mü’minler için af, mağfiret, rahmet, bereket, sosyal dayanışma ve yardımlaşma ayı olan Ramazan ayının manevî iklimini hep birlikte doya doya teneffüs ettik. Bu ayın atmosferine uygun olarak eski geleneklerimizi yaşatmak, köklü bir an’nenin devamı olarak, birlikte oruç açmayı ve bu hazzı toplumumuzun değişik kesimleriyle, çeşitli meslek mensuplarıyla paylaşmayı bir gelenek haline getiren Türkiye Diyanet Vakfı; bu yıl da Kocatepe Camii altında kurduğu iftar sofrasında her gün 2000’in üzerinde kişiye dört çeşitten oluşan iftar yemeği vermeye devam etti.

Bu sofraya pek çok hayırsever vatandaşımız da katkıda bulundu. Ağırlıklı olarak ihtiyaç sahibi vatandaşlarımızın katıldığı iftar sofrasında, toplumun hemen her kesiminden vatandaşımız da yer aldı. Bunda topluca edilen iftar dolayısıyla oluşan manevî havayı teneffüs etme arzusunun önemli rol oynadığı gözlemlendi.

Yardım Faaliyeti

*T*oplumsal huzuru, dayanışmayı, barış ve birlikteliği sağlayan her çabayı, toplumun dinî, sosyal ve kültürel gelişmesine yönelik her faaliyeti önemseyen Türkiye Diyanet Vakfı, sosyal sorunlar karşısında duyarsız kalmamayı, bunların giderilmesi ve şartların iyileştirilmesi yönünde çok yönlü ve uzun soluklu bir çaba göstermeyi insanî ve dinî bir görev saymaktadır. Bu bağlamda Türkiye Diyanet Vakfı Diyanet İşleri Başkanlığı ile de işbirliği yapmak suretiyle zaman zaman düzenlemiş olduğu yardım kampan-

larıyla, kurban bayramlarında vekâlet yoluyla kesilen kurbanlarla, oluşturmuş olduğu zekat fonuyla bu konuda önemli bir görevi yerine getirmektedir. Vakfımızın sosyal yardım faaliyeti çerçevesinde fonundan ihtiyaç sahibi öğrencilere burs imkanı sağlandığı gibi, yılın belli zamanlarında maddi açıdan zor durumdaki vatandaşlarımıza aynı ve nakdi yardımlar yapılmaktadır. Bu yardımlardan bir bölümünü de Ramazan ayında yapılan aynı yardımlar oluşturmaktadır.

Bu yıl Ramazan ayında fakir ve yardıma muhtaç vatandaşlarımıza dağıtılmak üzere yardım kolileri oluşturuldu.

1000 fakir ve yardıma muhtaç vatandaşımıza dağıtılan **50 TL.** tutarındaki gıda paketinde;

- 5 kg ayçiçeği yağı
- 2 kg toz şeker
- 2 kg un
- 2 kg makarna
- 1 kg kuru fasulye
- 1 kg kırmızı mercimek
- 1 kg pirinç
- 1 kg çay
- 1 kg zeytin yer aldı.

Türkiye Diyanet Vakfı, bütün bu hizmetleri derin bir ahlakî sorumluluk, emanet ve hizmet anlayışıyla yürüterek bugünlere gelmiştir. Bundan sonra da daha çok vatandaşımıza elini uzatabilme gayretinde olacaktır.

TDV

KIRIKKALE NUR CAMİİ YARARINA İFTAR YEMEĞİ VERİLDİ

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından bu yıl temeli atılan ve inşaatı hızla devam eden Merkez Nur Camii ve Külliyesi yararına Kırıkkale’de bir iftar yemeği düzenlendi.

Kırıkkale Gök Düğün Salonunda düzenlenen iftar yemeğine, Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımız Müttevelli Heyeti Başkanı Prof.Dr. Ali Bardakoğlu, Kırıkkale Valisi Hakan Yusuf Güner, Belediye Başkanı Veli Korkmaz, Kırıkkale Emniyet Müdürü Salim Akça, AK Parti Kırıkkale milletvekilleri Turan Kıratlı ve Mustafa Özbayrak, Vakfımız Müttevelli Heyeti II. Başkanı Prof.Dr. Şerafeddin Gölcük, Vakfımız Genel Müdürü Süleyman Necati Akçeşme, İl Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Osman Şarklı ve davetliler iştirak etti.

İftar yemeğinde bir konuşma yapan Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfımız Müttevelli Heyeti Başkanı Prof.Dr. Ali Bardakoğlu, din kavramının 20. yüzyılın sonlarına kadar insan zihninde önemli bir yer işgal ettiğini, bu kavramın ayakta kaldığını ve önemini taşıdığını, ancak 21. yüzyılın başlarında din kavramının daha geri plana itildiğini belirterek “21. yüzyılın başlarında tüm dünyada hızlı gelişen koşullar ve maddi koşuşturmalar insanların düşüncelerinde din kavramını biraz daha geri plana atmıştır. Paylaşmayı, gönülleri birleştirmeyi, dini, dili, ırkı ve rengi ne olursa olsun insanlara insan olduğu için değer veren düşünceyi unutmaya başladık. Unut-

mayalım ki en büyük zenginlik gönül zenginliğidir. En büyük servet ise paylaşma servetidir, paylaştıkça zenginleşiriz.” dedi.

Prof.Dr. Ali Bardakoğlu konuşmasının sonunda Ramazanın mübarek olması temennisinde bulunarak “Bu mübarek ve kutsal Ramazan ayında yardımlaşma ve paylaşma duygusunu taşıyan insanlarımızla gönüllerimizi birleştireceğimize inanıyorum.” dedi.

Kırıkkale Valisi Hakan Yusuf Güler de yaptığı konuşmada, Nur Camiinin Kırıkkale’nin havasını değiştireceğini ifade ederek, caminin 15 ile 30 milyon TL. ye malolacağını, ancak Kırıkkale’ye yakışacak bir camiye kavuşacaklarından dolayı da mutlu olduğunu ifade etti.

İl Valisi olarak bu projeyi yürekten destekliğini belirten Vali Hakan Yusuf Güler, 10 bin kişilik olarak inşa edilen caminin Selimiye Camii ile benzerlikler gösterdiğini de sözlerine ekledi.

Kırıkkale Belediye Başkanı Veli Korkmaz da Nur Camiinin Kırıkkale’nin yeni Selimiyesi olacağını belirterek, böyle bir camiye Kırıkkale’nin ihtiyacı olduğunu ve bu işi gerçekleştirdiklerinden dolayı da Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfına teşekkür ettiğini belirtti.

AK Parti Kırıkkale Milletvekilleri Turan Kıratlı ve Mustafa Özbayrak da yaptıkları konuşmalarda, bu projeye şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da her türlü desteği vereceklerini ifade ettiler.

TDV

Bayram Mutluluğu

*B*ir Bayramı daha yaşadık, geride bıraktık; Ülkemize, milletimize, İslam alemine ve tüm insanlığa hayırlar getirsin.

Bayramlar bizler için fırsat günleridir; farkına varılarak yaşadığında çok şey katar insanlığımıza. O günlerde insan olmanın güzelliğini daha derinden tadarız. Şefkat, merhamet, yardımlaşma, güler yüz, birbirimizden haberdar olma, hatır, gönül; hasılı bize insanlığımızı hatırlatan pek çok hasleti bir arada yaşarız o günlerde.

Bayramı idrak eden her kes kemale doğru en az bir adım atmış olur. Bu adımın semeresini de daha sonraki hâl, tavır ve davranışlarında müşahade edebilmeli insan. Edemiyorsa muhtemelen farkına varamamıştır Bayramın. İnsanoğlunun bel-

ki de en büyük zaafıdır bu; yapar gibi yapmak, yaşamak ama farkına varamamak; içinde bulunduğu nimetin kadrini, değerini bilememek! “*Ol mahiler ki derya içre olurlar, deryayı bilmezler*” hesabı. Bu belki yeterince idrak edemeden, belki tembellikten belki de daha başka sebeplerden kaynaklanır ama onca nimeti yaşar da insanoğlu, o nimetten yeterince istifade edemez.

Bunu kendimizde de, etrafımızda da hep görürüz çoğu zaman. Mesela Peygamber Efendimiz “*Namaz insanları kötülükten alıkoyar*” buyuruyor; namazını özenle kılan insan mutlaka kötülüklerden beridir, bunda Müslümanın hiç şüphesi olmaz ama namaz kılsak bile kötülüklerden yeterince uzak olamayabiliyoruz. Bayram öncesi “*Evveli Rahmet, ortası mağfiret, sonu da günahlardan kurtuluş*” olan Ramazan vardı; Bunu da hepimiz yaşadık; Ramazanı anlayanlar, onu hakkıyla yaşayanlar Bayrama günahlarından kurtulmuş olarak girenler müstesna, maalesef bazılarımız yeterince istifade edemedi! Ama Bayramın farkına varmak için birazcık gayret yeterlidir.

Evet, Bayramlar insanlara Allah'ın bahşettiği ilahi bir lütuftur. Hatta bazıları Bayramları Cennet gününe benzetir ve “*Aslında Cennet, Bayramın ebedi olanına verilen ad değil midir?*” der. Bunun mübalağasını bir yana koyarsak, Bayram hakikaten Cennet gibidir. Bayram yaşandığında hakikaten başka zaman dimliklerinde duyulamayan, hissedilemeyen, tadılamayan lezzetler tadılır. Bu tattan dardaki sıkıntıdaki insanlar da nasipdar olurlar. Bunu çevremizde de sanki elle tutulurcasına görür, hissederiz. O gün insanlar Bayram bereketiyle coşku içinde olurlar. Bu günler Müslümanların ziyaret, sevinç, ikram ve dayanışma günleridir. O yüzden bir başka olur Bayram sabahları.

Milletimizin sıkıntılı günlerinde yazdığı Süleymaniyyede Bayram Sabahı adlı şiirinde Yahya Kemal, o havayı şöyle dile getirir:

*Artarak gönlümün aydınlığı her saniyede
Bir mehâbetli sabah oldu Süleymâniye`de*

*Kendi gök kubbemiz altında bu bayram saati,
Dokuz asrında bütün halkı, bütün memleketi*

*Yer yer aksettiriyor mavileşen manzaradan,
Kalkıyor tozlu zaman perdesi her an aradan.*

Çünkü Bayram bir ümmetin topluca yaptığı bir ibadettir ve onda yürekler topluca vurur.

Bu sebeple çoğumuzun Bayramı Bayram gibi olur ve o günlerden istifade edenlerimiz hayli fazladır. Akif'in ifadesiyle toplu vurunca yürekler onu top sindiremez... O günlerde aklımız birleşir, sevgimiz birleşir, sevinçlerimiz, coşkularımız birleşir; kolektif aklımız, kolektif heyecanımız olur. Bayramı işte o ruh ve o heyecanla yaparız. Bu sebeple Bayram farklı bir gün, farklı bir atmosferdir. Şairin ifadesiyle:

*Âfâk bütün hande, cihan başka ci-
handır;
Bayram ne kadar hoş, ne şetâretli
zamandır!*

Bayramlarda artan sıcak ilgi, saygı ve sevgiyle pekişen ilişkiler, toplum için zengin bir moral kaynağı oluşturur. Bu yönüyle de Bayramlar, insan ilişkileri bakımından toplumsal ahlâkın sergilendiği ve test edildiği terbiye günleridir. Hasılı Bayramlar hem sevinç ve coşku, hem ziyaret ve ikram, hem dinlenme, hem de ibadet günleridir. Onun için bayramlarda güzelliklere ait çeşitliliğin tümü birden yaşanır. İnsan ilişkilerine renk ve değer gelir. Bayramlar dinin ve meşru örfün en yoğun biçimde bulunduğu zaman kesitleridir. Hem dîni hem sosyal yönü bulunan bayramlarımızın kalabalıkla ve büyük bir coşku ile kutlanması Hz. Rasûlullah'ın yaşayarak tatbik ettiği ve sahabelerce de uygulanan bir sünnettir.

Bu özellikler ve güzelliklerin Bayramın bayram olarak yaşanmasından geçtiğini bilen İslam alemi, Bayramı yaşama noktasında ciddi bir yol kat etmiştir. Tarihin akışı içinde yaşanan tecrübeler ve biriken bayram gelenekleri, her millete göre bir kültür birikimi oluşturmuş, bin beşyüz yıldır yaşanan Bayramlar zengin bir birikim meydana getirmiştir. Dolayısıyla bu bayramların ve Müslümanlar arası bayram

kültürünün köklü geleneklerimiz arasında namütenahi bir yeri vardır. Bu tecrübeler ışığında Bayramı yaşamak bizler için daha kolay bir hal almıştır. İmbikten süzülerek gelen bu tecrübelerden Anadolu'nun herhangi bir yerinden bir Bayram tasvir edecek olursak şunu görürüz:

Öncelikle geçmişler ziyaret edilir; Arefe günü ya da bayram sabahı mezarlıklar ziyaret edilir hem kendi geçmişlerine, hem de tüm Müslümanların geçmişlerine Fatihalar, Yasinler okunur dualar edilir. En güzel elbiselerini giymiş, çocuğunu yanına almış mütebessim insanlar Bayram namazına giderler. Peygamber Efendimizin *“Bu günümüzde yapacağımız ilk şey namaz kılmaktır”* mealindeki Hadisi gereğince, Bayram; kılınan Bayram namazıyla başlar. Öncelikle camide herkes birbiriyle bayramlaşır; Zira Bayram demek bayramlaşma demektir. Arkasından evine dönen insanlar bu defa ailede bayramlaşırlar; büyüklerin elleri öpülür, küçüklere hediyeleri verilir, ikramlarda bulunulur. Daha sonra; birkaç aile veya kabile bazen bir mahalle genellikle de ailenin çocuk ve erkekleri bir araya gelir ve neşe içinde yemek yerler. Hanımlar o arada önceden hazırladıkları, misafirlerine ikram edecekleri tatlı ve yemekleri servis etme hazırlığındadır. Arkasından köylerinde-beldelerinde hastası bulunan hastalar ziyaret edilir, şifalar dilenir. Önceki bayramdan sonra vefat eden aileler ziyaret edilir ve geçmişlerinin ruhu için fatihalar okunur. Zaten bu arada, Arefeden başlayarak fakir ve kimsesizler görülmüş kollanılmıştır. Ramazan Bayramında bu süreler uzun, Kurban Bayramında ise kurban kesileceği için biraz daha kısadır. Daha sonra aileler yakınlarını, komşularını, yaşlıları ziyaret ederler, sofralar kurulur yemekler yenir. Bu suretle insan ve toplum hayatı zengin bir anlam kazanır ve bayramlaşma böylece devam eder gider.

Ramazan bayramının birinci gününde ve Kurban bayramının dört günü boyunca oruç tutulmaz. Çünkü bu günler, tüm Müslümanların sevinç, ziyaret, ziyafet ve ikram günleridir. Peygamberimiz bu günler için *“Bu günler yeme içme günleridir”* buyurmuştur. Bu vesilelerle millet birbiriyle kaynaşır, bir arada mutlu mesut da yaşanabileceğini bir defa daha tecrübe etmiş olur. Orucun, kurbanın, duanın, zekâtın, küsleri barıştırmanın, bağışlamanın erdemlerini fark ederiz. Yüreklere yumuşar daha mütebessim bakmayı öğreniriz. Hasılı Bayramda insan olduğumuzu daha iyi hatırlarız.

Dinimizde ramazan ve kurban olmak üzere iki bayram vardır. Medine'ye hicret ettikten sonra, Medi-

nelilerin Nevruz ve Mihrican bayramlarını kutladıklarını gören Hz. Peygamber (s.a.v.); *“Allah sizin için o iki günü daha hayırlı iki günle, ramazan ve kurban bayramlarıyla değiştirmiştir”* buyurarak Müslümanlara bu iki bayramı hediye etmiştir.

Her iki bayram da hicretin ikinci yılından itibaren kutlanmaya başlanmıştır. Esasen ramazan orucu ilk defa bu yıl farz kılınmış, bu ayı oruçla geçiren müminler sonraki Şevval ayının ilk üç gününü bayram olarak kutlamışlardır. Bu sebeple bu bayrama ramazan bayramı veya bayramdan önce fitre verildiği için fitir bayramı denilmiştir.

Bayram günlerinde İslâmî ölçüler içerisinde eğlenilmesi ve bazı oyunların oynanması câizdir. Bir bayram günü Hz. Âişe (r.anha) ile birlikte bulunan Hz. Peygamber (s.a.v.) Efendimizin yanında ezgiler söyleyen iki kız çocuğuna müdahale etmek isteyen Hz. Ebubekir (r.a.)'a Rasûlullah (s.a.v.)'in; *“Her milletin bayramı vardır, bu da bizim bayramımız”* dediği, yine bayram günleri mescitte mızrak kalkan oyunu oynayanları seyretmek isteyen Hz. Âişe (r.anha) annemize yardımcı olarak onunla beraber seyrettiği bilinmektedir.

Bayramlara önceden hazırlanması, bu günlerde temiz ve güzel elbiselerin giyilmesi, dişlerin temizlenmesi, gusledilmesi, güzel kokular sürülmesi, güler yüzlü olunması, namazdan önce ramazan bayramında hurma v.b. tatlı bir şey yenilmesi, namaza mümkünse yürüyerek gidilmesi ve dönüşte başka bir yolun kullanılması, çokça sadaka dağıtılması, fitrenin namazdan önce verilmiş olması, namaza giderken tek bir getirilmesi menduptur. IDV

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

**YURTLAR VE SOSYAL TESİSLER
İKTİSADİ İŞLETMESİ****YÜKSEK ÖĞRENİM
ÖĞRENCİ YURTLARI
HİZMETİNİZDE...**

*“Hedefimiz; **kültürüne ve**
milletine duyarlı nesiller yetiştirmektir.”*

Geniş Bilgi İçin:

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
YURTLAR VE SOSYAL TESİSLER İKTİSADİ İŞLETMESİ

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 89 06640 Kocatepe - ANKARA

Tel: 0.312 418 25 96 Faks: 0.312 417 00 60

e-mail: yurt@diyanetvakfiyurt.com.tr

ANKARA ALTINDAĞ KIZ ÖĞRENCİ YURDU

Adres : Etlik Caddesi Yeni Ziraat Mahallesi
655. Sokak No: 21 Dışkapı / ANKARA
Telefon : 0.312 341 21 30
Faks : 0.312 341 21 33
Email : altindag@diyanetvakfiyurt.com.tr

KASTAMONU KIZ ÖĞRENCİ YURDU

2009-2010
Öğretim Yılı
Aylık Ücreti

310 TL

Adres : Mehmet Akif Ersoy Mahallesi
Rauf Denktaş Caddesi No: 116
KASTAMONU
Telefon : 0.366 215 35 42
Faks : 0.366 215 35 44
Email : kastamonu@diyanetvakfiyurt.com.tr

KAYSERİ KIZ ÖĞRENCİ YURDU

2009-2010
Öğretim Yılı
Aylık Ücreti

390 TL

Adres : Taceddinveli Mahallesi
Deliklitaş Caddesi No: 37
38050 Melikgazi / KAYSERİ
Telefon : 0.352 225 32 60 - 0.352 225 50 35-36
Faks : 0.352 225 62 67
Email : kayseri@diyanetvakfiyurt.com.tr

SAKARYA GÜLLÜK KIZ ÖĞRENCİ YURDU

2009-2010
Öğretim Yılı
Aylık Ücreti

360 TL

Adres : Güllük Mahallesi
Adnan Menderes Caddesi
Temizel Sokak Terminal Girişi
No: 6 Adapazarı / SAKARYA
Telefon : 0.264 291 03 37- 38
Faks : 0.264 275 13 50
Email : sakarya@diyanetvakfiyurt.com.tr

ISPARTA KIZ ÖĞRENCİ YURDU

2009-2010
Öğretim Yılı
Aylık Ücreti

350 TL

Adres : Mehmet Töngce Mahallesi
222. Cadde No: 3
ISPARTA
Telefon : 0.246 237 17 01-02
Faks : 0.246 237 13 09
Email : isparta@diyanetvakfiyurt.com.tr

AFYON SARIKIZ KIZ ÖĞRENCİ YURDU

2009-2010
Öğretim Yılı
Aylık Ücreti

375 TL

Adres : Kayadibi Mahallesi
Oruç Reis Sokak No: 3
AFYONKARAHİSAR
Telefon : 0.272 213 24 95
Faks : 0.272 214 01 88
Email : afyon@diyanetvakfiyurt.com.tr

BURSA ERKEK ÖĞRENCİ YURDU

2009-2010
Öğretim Yılı
Aylık Ücreti

320 TL

Adres : İzmir Yolu 15. Km.
Uludağ Üni. Görükle Kampüsü Yanı
Nilüfer / BURSA
Telefon : 0.224 413 04 60-61 (Öğrenci Anonsları)
0.224 413 04 62 (Muhasebe - Öğrenci İşleri)
Faks : 0.224 413 04 63
Email : bursa@diyanetvakfiyurt.com.tr

KONYA ERKEK ÖĞRENCİ YURDU

2009-2010
Öğretim Yılı
Aylık Ücreti
320 TL

Adres : Hüsamettin Çelebi Mahallesi
Tahran Caddesi No: 85
Selçuklu / KONYA
Telefon : 0.332 245 13 60 pbx
Faks : 0.332 245 13 62
Email : konya@diyanetvakfiyurt.com.tr

BURSA OSMANGAZİ ERKEK ÖĞRENCİ YURDU

Yurt Dışından
Getirdiğimiz
Öğrenciler
Kalmaktadır.

Adres : Hamitler Mahallesi
Huzur Caddesi Elif Sokak
No: 12 Osmangazi / BURSA
Telefon : 0.224 243 72 80
Faks : 0.224 242 39 68
Email : osmangazi@diyanetvakfiyurt.com.tr

ANKARA İNCESU ERKEK ÖĞRENCİ YURDU

Yurt Dışından
Getirdiğimiz
Öğrenciler
Kalmaktadır.

Adres : Kültür Mahallesi
Cemre Sokak No: 10
Kolej - Çankaya / ANKARA
Telefon : 0.312 435 30 27
Faks : 0.312 435 99 58
Email : incesu@diyanetvakfiyurt.com.tr

Yurtlarımız;

Temiz ve bakımlı ortamlar

○ Bol ışık alan
konforlu yatak odaları

○ Güvenlik ve
emniyet içinde barınma

○ Bütçenize uygun
ekonomik fiyatlar

○ Tecrübeli idareci ve
güler yüzlü personel

○ Öğrenciler için
tertiple edilen panel,
konferans ve forumlar

○ Zengin kütüphane ve
konforlu çalışma odaları

○ Hafta içi 2, hafta sonu ve
resmi tatillerde
3 öğün yemek

○ Öğrencilerin
ihtiyaçlarını karşılayacak
kantin

○ Fakültelere yakınlık

○ Kültürel ve
sosyal faaliyetler

○ Hoşça vakit geçirilecek
spor sahaları ve
kamelyalar

○ Okullarında birinci olan
öğrencilere çeşitli ödüller

**Sunarak
öğrencilerin beklentilerine
cevap verecek
bir anlayışla dizayn ve
tefriş edilerek
hizmete sunulmuştur. TDV**

Korkularımız ve Din

Bir Hint masalına göre, kedi korkusundan devamlı endişe içinde yaşayan bir fare vardır. Büyücünün biri, fareye acır ve onu bir kediye dönüştürür. Fare, kedi olmaktan son derece mutlu olacağı yerde, köpekten korkmaya başlar. Büyücü bu kez onu bir kaplana dönüştürür. Kaplan olan fare, sevineceği yerde, bu sefer de avcıdan korkmaya başlar. Büyücü bakar ki, ne yaparsa yapsın farenin korkusunu yenmeye imkân yok. Onu eski haline döndürür. Ve der ki:

“Sen cesaretsiz ve korkak birisin. Sende sadece bir fare yüreği var. O yüzden ben sana yardım edemem.”

Ünlü yazar Shakspeare, bu konuda şöyle söylemektedir:

“İnsanların çoğu kaybetmekten korktuğu için sevmekten korkuyor, Düşünmekten korkuyor, sorumluluk getireceği için, Konuşmaktan korkuyor, eleştirilmekten korktuğu için, Yaşlanmaktan korkuyor, gençliğin kıymetini bilmediği için, Unutulmaktan korkuyor, dünyaya iyi bir şey vermediği için. Ve ölmekten korkuyor, aslında yaşamayı bilmediği için.”

Tam da buradan hareketle din, onu doğru okuyabildiğimiz takdirde, insanda hep var olan, bilinçaltında onu rahatsız eden, tüm korku ve kaygılardan koruyan bir olgu, bir sistem olarak karşımıza çıkmaktadır. Korkularımızla yüzleşmemizi sağlayan, çözümler üreten ve en önemlisi hayatımıza anlam katan, yaşama sanatını bize öğreten düsturlar manzumesi din, kısaca bir yaşam biçimidir.

Dini anlamaya/anlamlandırmaya çalışırken, onu dar ve statik bakış açılarından kurtarırsak, Kuran-ı

Kerim’in rehberliğinde, sosyal hayatta karşılaşılabileceğimiz maddi-manevi pek çok problemle nasıl başa çıkacağımızın formüllerini oluşturabiliriz ve hayatımızı yaşama sanatı haline dönüştürebiliriz. Bu takdirde Kur’an’ı eylemlerimizle, davranışlarımızla da okumayı başarabiliriz.

Yani Kur’an’ı pasif okuyuştan, algılayıştan çıkarır, onu aktif okumaya geçeriz. Kuran’ın temeli ve esası itibariyle bize gösterdiği hedef, kâinat kitabını okumak ve varlığın mahiyetini, manasını kavramaktır. Yani, Kur’an’ı hayatla bütünleştirmek... Bunu bu günün inananları olarak yapabiliyor muyuz? İslam dünyasının olumsuz panoraması bize bunun cevabını vermektedir.

İkinci bir husus:

Hayatın, Kuran’ı Kerim ışığında mahiyeti itibariyle fark edilmesi, onun bütünüyle idrâk edilmesidir. Yani tek tek olaylar, tek tek olgular değil, ya da bunların oluşturdukları kısmî ilişkiler değil, bütüncül ilişkileriyle ve anlamlarıyla idrâk edilmesidir.

Eğer bu bütünlüğü, sosyal seviyede idrâk edersek, aile yapısına,

toplumsal dayanışmaya, belli problemlere karşı çıkabilme gücüne, esastaki mana ve nihayetdeki hedef itibariyle bakabiliriz.

Bu takdirde hiçbir olay, hiçbir olgu, hiçbir toplumsal fonksiyon birbirinden bağımsız olamaz. Kendi içinde bu mana ve hedef dolayısıyla bir değer kazanır. Dolayısıyla toplum olarak bu değerın ışığında bir ahlak ve bir medeniyet oluşturursunuz.

Bireye gelince, inancın kendi psikolojik değerleri itibariyle, insan ruhu tarafından bir denge şeklinde düşünülmesi gerekir. O zaman kendinizi, kişiliğiniz itibariyle sadece size yön veren değerler çerçevesince inşa etmezsiniz, fakat hayatla anlamlı bir bütünlük kurarak, kaygılarınızdan ve sizi kendinde tutsak kılmış, muhtemel bunalımlarınızdan da azad olursunuz. Bunun sırrı, insan, toplum, kâinat ve Tanrı arasında, işte şimdi fark ettiğimiz ahenkten ve bu fark edişin dini yaşayış dolayısıyla sağlayacağı dengeden başkası değildir. Çünkü din dengedir. Hayat ile ölüm arasındaki denge, ya da dünya ile ahiret...

Üçüncü husus ise;

Din huzurdur. Din sizi, kendinizle, hayatla, toplumla, çağla bütünleştirmiyorsa; hayat anlayışınız ve düzeniniz gerçek manasıyla dini değildir. Oluşturduğunuz dindarlık anlayışı dönemle kucaklaşmıyor, onun şuuru, onun huzuru haline gelmiyorsa, dindarlığınızın ya da din anlayışınızın bir fonksiyonu yok demektir.

Sonuç olarak din bir boyutuyla, insan ruhunun bir kısmında hep yaşayan ve bilinçaltında onu rahatsız eden tüm korku ve kaygılarından onu korumaktır, korkula-

rıyla yüzleşmesini sağlamaktır, onlara çözümler getirmektir.

Din bir yaşam biçimidir sonuçta. Dini anlamlandırırken, onu, hayatın her parçasını telfik eden, birleştiren bir bütünleştirici olarak görmek lazımdır. Çünkü din tevhihtir. Böyle gördüğümüzde, dinin hayatımıza anlam katan en önemli olgu olduğunu fark ederiz.

Bütün hayatımıza anlam katan eksenlerin başlangıç noktasını oluşturmakta ve hayatın akışı devam ederken, din bu akışın doğru yollarda devam etmesini sağlamaktadır. Gençliği de, yaşlılığı da hayatın bir parçası olarak gördüğünden dolayı her evresinin kıymetini bilmemizi istemektedir. Dünyada iken hayata iyi şeyler sunmamızı teklif ederek, din bize, yaşama sanatını en ince ayrıntılarına kadar öğretmektedir.

Dini olarak niteleyebileceğimiz ritüellerde, bizi mutsuz kılan, rahatsız eden ya da sıkıntıda bırakan herhangi bir ritüelin sorgulaması yapılırken, ya anlayışımızdan, ya ele alış biçimimizden ya da uygulamamızdan kaynaklanan eksiklikler veya yanlışlıklar olabileceğinin göz ardı edilmemesi gerekir. Çünkü vahyin, insan fitratıyla çelişmesi söz konusu edilemez. İnsanın insan olmak bakımından çeliştiği ya da zulüm gibi gördüğü bir nokta varsa, vahyin kendisinden değil, tefsirinden, yorumlarından, anlayışlarımızdan kaynaklanabileceğini dikkate almak zorundayız.

Bir başka husus, vahyin ilk cümleleri, *“Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı ‘Alak’tan yarattı.”* ve insanın ontolojik durumu, varlık bağlantıları... Hemen mütaakip ayetlerde ise, insanın kendi kendine asla yeterli olamayacağı uyarısı dikkatlerimize sunulmaktadır... *“...gerçek şu ki, insan kendini kendine yeterli görerek azar..!”* (İkra/6)

Aslında ayet son derece manidar ve son derece dikkat çekicidir... Daha ilk ayetleri takip eden ayette vahyin ana esprisi ortaya konulmaktadır çünkü... İstigma yani Tanrıyı, Tanrısal olanı dışlarsa insan, bunun kendisi için hayırlı olmayacağı ve kaybedeceği uyarısı... İnsanın doğası gereği, kendini tanrılaştırebileceği ve her şeyden üstün görebileceği hatırlatılmaktadır. Dolayısıyla insanın mutlak anlamda (Tanrısal) bir desteğe ihtiyacı var olduğu ortaya konulmaktadır.

Tanrının kulunu yalnız bırakmadığının ispatıdır ilahi mesaj/vahiy... İnsan onun özüne inmeyi başardığında, tüm kaygılar ve korkular sona erecektir. **TDV**

Acara Özerk Cumhuriyetinden Bir Heyet

Gürcistan'a bağlı bir Özerk Cumhuriyet olan ve özerkliği Kars Antlaşması gereği Türkiye Cumhuriyeti'nin garantörlüğü altında bulunan Acaristan'da, 1920'li yıllardan beri Müslümanlara karşı uygulanan dini baskıların halen devam ettiği ve Hıristiyanlaştırma faaliyetlerinde artış olduğu gözleniyor. 400.000 civarında nüfusu olan ve yaklaşık bu nüfusun %80'i Müslüman olan Acaristan'da halkın dini görevlerini yerine getirmede pek çok sorun yaşadığı ifade ediliyor.

İşte bu sıkıntılı bölgenin müftüleri Vakfımızı ziyaret ederek, Vakıf yetkililerimiz ile görüş alışverişinde bulundu.

Misafir heyetle Vakfımızda bir toplantı yapan Vakfımız Mütevelli Heyeti II. Başkanı Prof. Dr. Şerafeddin Gölcük, heyeti Türkiye'de görmekten duyduğu memnuniyeti dile getirerek, Türkiye'deki dini yapı ve özellikle Türkiye Diyanet Vakfı hakkında bilgi verdi.

Diyanet İşleri Başkanlığının en büyük destekçisi konumunda bulunan Türkiye Diyanet Vakfının, çok büyük hizmet yelpazesinin olduğunu vurgulayarak konuşmasına başlayan Prof. Dr. Şerafeddin Gölcük, Vakfın 955 şubesinin bulunduğunu, genel merkez ve şubeleriyle birlikte Diyanet İşleri Başkanlığı, müftülükler, Kur'an kursları ve eğitim merkezlerine önemli ölçüde destek verildiğini söyledi.

Türkiye Diyanet Vakfının özellikle eğitim alanında önemli faaliyetlere imza attığını belirten Prof. Dr. Şerafeddin Gölcük, yurt içinde ve yurt dışında sunulan eğitim hizmetlerini anlatarak, "Türkiye Diyanet Vakfı, yürüttüğü diğer hizmet ve faaliyetlerin yanında; ülkemizin eğitim-öğretim hizmetlerine katkıda bulunmayı, eğitim

kurumlarımızın altyapı ihtiyaçlarının giderilmesini, gençlerimizin daha iyi şartlarda ve daha verimli bir ortamda eğitim almalarına imkân sağlamayı amaç edinmiş gönüllü bir kuruluştur." dedi.

Türkiye Diyanet Vakfının yurt dışına yönelik yürüttüğü eğitim faaliyetlerini anlatan Prof. Dr. Şerafeddin Gölcük "Özellikle Türk cumhuriyetlerindeki gençlerin Türkiye'de eğitim ve öğretim görmelerini sağlamak ve gelecekte Türkiye ile bu cumhuriyetler arasındaki bağların güçlendirilmesine katkıda bulunmak amacıyla ülkemize getirilen soydaş ve dindaş öğrencilere Vakfımızca burs tahsis edilmektedir. Türkiye'de öğrenime devam eden bu öğrencilerden önemli bir kısmının tüm masrafları Vakıfça karşılanmaktadır. Yurt dışındaki soydaşlarımızın eğitim ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için YÖK, Dışişleri Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapmak suretiyle; Kırgızistan, Kazakistan ve Azerbaycan'da birer İlahiyat Fakültesi, Sofya'da bir Yüksek İslam Enstitüsü, Romanya'da bir kolej, yine Azerbaycan, Romanya ve Bulgaristan'da toplam beş imam-hatip lisesi açılmıştır. Bu okulların tüm giderleri de Vakfımızca karşılanmaktadır." dedi.

Türkiye Diyanet Vakfının eğitimde olduğu gibi kültürel alanda da çok önemli mesafeler katettiğini belirten Prof. Dr. Şerafeddin Gölcük, İslam Ansiklopedisi, Kutlu Doğum Haftası, basılı, sesli ve görüntülü yayınlar ile düzenlenen panel, konferans ve sempozyumları bunlara örnek olarak gösterdi.

Türkiye Diyanet Vakfının sosyal, kültürel, dini, eğitim alanında yürüttüğü faaliyetleri özetle anlatan Prof. Dr. Şerafeddin Gölcük, Acara bölgesindeki Müslümanlara imkanlar ölçüsünde yardımcı olacaklarını ve işbirliğine daima açık olduklarını sözlerine ekledi.

TDV

Tanzanya Müftüsüne Sağlık Yardımı

*R*ahatsızlığı sebebiyle Vakfımız tarafından Türkiye'ye getirilen Tanzanya Müftüsü Sheikh Issa Sahaaban Simba eşi Makaje Gosso Kombora ve rekafatçıları Süleyman Saide Lolila Vakfımız tarafından ülkemize getirilerek tedavi ettirildi.

Kendisine protez bacak takılan Tanzanya Müftüsü Sheikh Issa Sahaaban Simba Vakfımız Genel Müdürüne desteklerinden dolayı şükranlarını sunarak, Tanzanya'da dini alanda büyük hizmetler için desteğe ihtiyaçlarının bulunduğunu belirtti.

Misyonerlerin Tanzanya'da uygun bir şekilde faaliyette bulunduklarını ifade eden Sheikh Issa Sahaaban Simba kendilerinin bunlarla mücadele edecek güçlerinin bulun-

duğunu, ancak basılı eser konusunda ciddi sıkıntı çektiklerini belirtti.

Bu konuda Vakfımızdan yardım talebinde bulunan Tanzanya Müftüsü, Türkiye Diyanet Vakfı'nın büyük ve ciddi bir kuruluş olduğunu, yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştirdiği hizmetlerin takdire şayan olduğunu ifade etti.

Vakfımız Genel Müdürü Süleyman Necati Akçeşme de, Müslümanların bir vücut olduğunu, bir yerde meydana gelen sıkıntıdan bütün Müslümanların etkilendiğini ifade ederek, yapılan yardımların bir kardeşlik bağı olarak gerçekleştirildiğini belirtti.

Türkiye Diyanet Vakfının yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştirdiği dini, ilmi, sosyal ve kültürel faaliyetlerini anlatan Akçeşme, imkanlar ölçüsünde Tanzanya'ya gerekli yardımların yapılacağını ifade etti.

Ameliyat olan Tanzanya Müftüsü, eşi ve rekafatçılarına acil şifalar dileyen Süleyman Necati Akçeşme kendilerini de Türkiye'de görmekten ve ağırlamaktan mutluluk duyduğunu sözlerine ekledi.

TDV

Ürdün Evkaf Bakanı Vakfımızı Ziyaret Etti

Ürdün Din İşleri ve Evkaf Bakanı Abdulfettah Musa Salah ile Müsteşar Fuad el-Necdewi ve Özel Kalem Yetkilisi Basım al-Haccar Vakfımızı ziyaret ederek, Vakfımız yönetim kurulu üyeleri ile görüştü.

Türkiye ve Ürdün'de yürütülen vakıf hizmetleri ve dini yapı hakkında görüş alışverişinde bulunmak üzere heyetle yapılan toplantıya Vakfımız Mütevelli Heyeti II. Başkanı Prof. Dr. Şerafeddin Gölcük, Vakfımız Mütevelli Heyeti Üyesi Mehmet Kervancı ve Vakfımız Genel Müdürü Süleyman Necati Akçeşme katıldı.

Vakfımız adına bir konuşma yapan Mehmet Kervancı; Türkiye Diyanet Vakfının 1975 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı hizmetlerine destek vermek, sağlık, sosyal, dini, ilmi, eğitim ve kültürel alanda

hizmet üretmek amacıyla kurulduğunu ifade ederek, Türkiye Diyanet Vakfının bugün yurt çapında 955 şubesinin bulunduğunu ve bu şubeler vasıtasıyla da hizmet ürettiklerini ifade etti.

Türkiye Diyanet Vakfının gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında önemli hizmetlere imza attığını belirten Mehmet Kervancı, eğitim hizmetinin bunun başında yer aldığını vurguladı. Türkiye Diyanet Vakfı tarafından yurt dışında açılan lise ve ilahiyat fakülteleri hakkında da bilgi veren Mehmet Kervancı, Vakfın açtığı okullarından bugüne kadar 3000 öğrencinin mezun olduğunu bir o kadarının da halen eğitime devam ettiğini belirtti.

Ürdün Din İşleri ve Evkaf Bakanı Abdulfettah Musa Salah da yaptığı konuşmada Türkiye Diyanet Vakfının faaliyet alanının çok geniş olması hasebiyle, üretilen hizmetlerin takdire şayan olduğunu, ülkelerinde bu hizmetleri bir bakanlığın yürüttüğünü, Vakfın tek başına bu kadar geniş alanda hizmet üretmesinin gurur verici olduğunu söyledi.

Türkiye Diyanet Vakfın organik yapısı hakkında da bilgi alan ve Vakfın örnek bir yapılanma sergilediğini belirten Abdel Fattah Mouse kendilerinin de bu tür kuruluşlara ihtiyaçlarının olduğunu söyledi.

Ürdün'deki dini yapıdan bahseden Abdel Fattah Mouse özellikle 11 Eylül olayından sonra Müslümanlar üzerinde oluşan olumsuz havayı yok etmek için seminerler ve toplantılar düzenlediklerini de sözlerine ekledi.

Toplantıyı müteakip konuk heyet onuruna Vakfımız tarafından yemek verildi.

TDV

İslâm'da Sosyal Güvenlik

Yazar Hakkında:

1964 yılında Sivas'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Sivas'ta tamamladıktan sonra Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesini Sinema Televizyon bölümünü bitirdi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde İslam Tarihi alanında doktora yaptı.

İslam'a göre sosyal güvenlik kavramından söz edebilmek için öncelikle İslam dininin insana bakışını ortaya koymak gerekir. İslam'a göre insanın varoluş gayesi Allah'ı birleyerek ona kulluk etmektir. İnsanın yeme, içme, giyim ve barınma gibi biyolojik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması hep onun bu asli amacını yerine getirebilmesi içindir. Serbest piyasa sistemine göre ise tüketimin körüklenmesi temeldir. Bu temele göre insan yaşamak için ihtiyacından fazlasını tüketmelidir. Bu yüzden yeme, içme ve giyinme bir ihtiyaç karşılamaktan öte başlı başına bir amaç haline gelmiştir. Ürettikçe değil de tükettikçe mutlu olan insanın tüketim

açlığının bir sınırı da yoktur. Dolayısıyla bu açlık insanı tüketim sisteminin bir kölesi yapmaktadır. İnsan kendi yaşamı için bir gaye belirlemedikçe ve tüketim ihtiyacına sınır koyamadıkça kısır döngüye düşecektir. İslam'ın insanın asli ihtiyaçlarını karşılaması talebinin temelinde onu daha büyük bir tehlikeden koruma maksadı vardır. Bu, kulluğun yön değiştirerek şirke yönelmesi tehlikesidir. Kulluk insanın hamurunda var olan ve ondan ayrılmayan bir özellik olduğundan Allah'a karşı yerine getirilemeyen bu duygunun başka yönlere yönelmesi kaçınılmazdır. Buna göre günümüz insanının ihtiyaçlarının kölesi olmanın ötesinde bir tüketim kölesi, kapitalist çarkın bir dişlisi olması söz konusudur.

İslam'da sosyal güvenliğin çerçevesini birbirini tamamlayan şu iki ilkeye göre çizmek mümkündür: Birincisi insanın asli ihtiyaçlarını karşılamak, ikincisi insanın insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşamasını sağlamak. Bu konuyu şu Kur'an ifadesi ne güzel anlatır: *"Ey insanlar! Sizi bir erkekle dışıdan yarattık ve tanışmamız için sizi halklar ve kabilelere ayırdık. Allah katında en üstünüüz O'ndan en çok korkanınızdır. Doğrusu Allah her şeyi bilir her şeyden haberdardır."* (Hucurat Sûresi 13) Sosyal güvenliğin hedefine ulaşabilmesi için gelirin ve servetin törpülenmesi ve meşru ölçülerle dağıtılması gerektiği açıktır. İslam'ın sağladığı sosyal güvenlik bir yönüyle ekonomik diğer yönüyle ahlaki-dır. Bir hak olduğu kadar bir görev-dır. Örneğin zekat ibadetiyle gözetilen yararlılardan biri nefsi cimrilikten arındırma, ikincisi zenginlerin mallarını törpüleyerek yoksulları sefaletten kurtarmasıdır. Yine burada Yüce yaratıcımızın şu sözü karşımıza çıkar: *"Günah ve düşmanlıkta değil, birr (iyilik) ve takvada yardımlaşın."* (Maid Sûresi 2)

İslam'a göre her şey insan, insan ise Allah içindir. Gayeler piramidinin zirvesinde Allah rızası vardır. O yüzden İslam, insanın asli ve zaruri ihtiyaçlarını karşılayarak kendini özgürleştirmesini ve böylece kendi özgür iradesiyle Allah'ı bulmasını ister. İslam'da insana verilen bu değer nedeniyle insanların tarafını tutmak Allah'ın tarafını tutmak demektir. İslam'da insanın sosyal güvenliği için yapılan harcamalar ve sağlanan haklar ona zorunlu olduğu için değil, değerli/şerefli olarak yaratıldığı içindir. Bunda insanın yararı ön plan-

dadır. Allah insanı yaratırken onun her türlü ihtiyacını karşılama yolunu belirlemiş ve insan hakları ve ödevleri ile beraber dünyaya gelmiştir. Birey olarak insan yalnız değildir. Arkasında Müslüman toplum ve onu temsil eden devlet vardır. İslam risk altındaki kesimleri maddi ve manevi yönden himaye etmeyi ilke edinmiştir. Hastalar, dul ve yetimler, borçlular, yoksullar, yolda kalmışlar, yaşlılar, boşanmış kadınlar ve tüm çalışanlar dini inançları ve etnik kökenleri ne olursa olsun İslam'ın sağlayacağı sosyal güvenlik kapsamında bu himayeden yararlanırlar.

İslam, özünü Kur'an-ı Kerim'deki infak (harcamak), ihsan, i'ta (vermek) ve ikram gibi kavramlardan alan birr (iyilik) ve takva (Allah'tan sakınma) motivasyonu ile sosyal güvenliğini sağlayan, çeşitli mekanizma ve kurumlar aracılığıyla doğuştan itibaren her kesimden, her inançtan ve her yaştan insana hizmet eden ve sosyal himaye şemsiyesinin altına alan bir dindir. *"Komşusu aç iken tok yatan bizden değildir"*, prensibinden yola çıkan Müslümanlar *"kendilerine rızık olarak verilenlerden infak etme"* emrine uyarak halka hizmeti hakka hizmet bilmenin huzur ve sevincini zekat, fitre, sadaka, kurban ve adak, vakıf, kefarete gibi araçlarla paylaşmayı bir gelenek haline getirmişlerdir.

İslam'ın sosyal güvenlik anlayışının temelinde, başkalarının acı ve sıkıntılarına duyarlı olan, gelir ve servetini çeşitli yollarla paylaşarak muhtaç durumdaki insanlarla bütünleşmeye çalışan, bu yolla bütün dünyayı *"erdemli şehir"* (Medine-i fazıla) yapmaya çalışan insan tipi bulunmaktadır. İslam'a göre yalnızca maddi çözümler insanın sorunlarını aşmada yetersiz kalmaktadır. Bu yüzden İslam, hem maddi hem manevi çözümler sunarak insanın sosyal güvenlik ve himaye ihtiyacını azaltmaya ve onu kendine yeter hale getirmeye çalışmaktadır. Ayrıca tüketimi körükleyen unsurlara karşı insanı bilinçli davranmaya, seçici olmaya ve ihtiyaçlarını azaltmaya çağırılmaktadır.

Bugün Müslümanlar ayırım gözetmeksizin dünyanın dört bir yanında deprem, sel, savaş, kuraklık, açlık vb. felaketlere maruz kalan insanların yardımına koşmakta, onların acı ve üzüntülerini paylaşarak ve ihtiyaçlarını gidermeye çalışarak bütün insanların tek bir aile olduğu idealinin pratik bir örneğini göstermektedir. Unutmayalım ki üzüntüler paylaştıkça azalır, sevinçler de paylaştıkça çoğalır. TDV

Dr. Tayyar Altıkulaç'ın Mushaf Çalışmaları San'a'ya Uzandı

Yaklaşık sekiz yıldır mushaf çalışmaları projesini yürüten Dr. Tayyar Altıkulaç, araştırmalarda bulunmak üzere Yemen'e gitti.

Daha önce de iki defa Yemen Millî Arşiv Dairesi Başkanlığı'nın davetiyle Kültür Bakanlığı'na bağlı bir proje çerçevesinde Yemen'e giden Altıkulaç, bu defa aynı konu çerçevesinde Kültür Bakanlığı'nın davetlisi olarak Yemen'i ziyaret etti. Bir hafta süren ziyarette Altıkulaç, hem çalışmalarının San'a ayağını gerçekleştirdi hem de Yemen'in üst düzey temsilcileriyle bir araya gelerek görüşmelerde bulundu.

Altıkulaç, yürüttüğü mushaf çalışmalarının bir ayağı olarak San'a'daki bir kütüphanede muhafaza edilen ve sahâbe dönemine ait deri mushaf varaklarını daha önce incelemek istediğinde, Kültür Bakanlığı'nın özel çalışmaları sebebiyle buna imkân bulunamamıştı. Ancak Alman bilim adamlarıyla yazışarak söz konusu varaklar hakkında bilgi edinmek durumunda kalmıştı.

Tayyar Altıkulaç, mushaf çalışmasıyla ilgili süreci şöyle özetledi: "Yemenli yetkililere söz konusu mushaf varaklarının Müslüman bir araş-

tırmacı tarafından ve yerinde incelenmesi gerektiğini bildirip çalışma talebinde bulunduğumda, Kültür Bakanlığı bu özel eserler üzerinde çalışmam için görmeme izin verip beni ülkelerine davet etti.

Yemen'e yaptığım bir haftalık son ziyaretimde Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Kültür Bakanı Yardımcısı, Başbakan Yardımcısı, Kalkınma ve Planlama Bakanlığı ile görüştim. Bu görüşmelerde, daha önce benim de teklif ettiğim gibi, 1972'de San'a Büyük Camii'nin tamirinde ortaya çıkan belgeler üzerinde çalışılması gerektiğine yetkililer de vurgu yaptılar. Ben de San'a'dan bana gönderilen dokümanlarda (vcd) bulunan 'San'a mushafı' adıyla bilinen varaklar hakkındaki çalışmamı onlara tanıttım. Konuyla yakından ilgilenen Yemenli yetkililer benden bu mushafı neşre hazırlamamı rica ettiler. Ancak bu mushafın ciddi bir bakım ve onarıma, temizlenmeye ihtiyacı vardı. Seyahatim sırasında bana eşlik eden klasik Türk Cilt Sanatı Uzmanı İslâm Seçen'in kanaatine göre, bu bakım ve onarım çalışması iki yıl gibi bir zamana yayılabilir. Şu anda bunun nerede yapılabileceği, San'a'da bu işi yürütecek ekibin nerede yetiştirileceği konusunda görüşmeler devam etmektedir.

Hız. Ali'ye nisbet edilen bu mushaf aslında Yemen Valisi Ubeydullah b. Abbas'a aittir. Bu itibarla Doğulu ve Batılı bazı uzman çevrelerin yaklaşımlarına göre bu mushafın oldukça değerli olduğu anlaşılmaktadır. Yaptığım incelemeye göre dikkatli bir kâtip tarafından yazılmış olan mushafın Hz. Osman'ın mushafından herhangi bir farkı bulunmamaktadır. Bu da, konu etrafında kümelenen iddiaları çürütmek açısından oldukça önemlidir.

Bu ziyaretimde daha önce elde edilemeyen bilgi ve belgelerin bir kısmı temin edildi, şimdi söz konusu belgeler üzerinde çalışılmaktadır. Çalışmalar tamamlandığında mushaf çalışmalarımın bir başka ayağı olan 'San'a nüshası' neşredilecektir."

“II. Uluslararası Günümüzde İbn Haldûn Düşüncesi ve Sosyal Bilimler Sempozyumu”na

Ev Sahipliği Yaptık

Bilindiği gibi İbn Haldûn (1332-1406) tarih felsefesi, iktisat ve sosyoloji gibi modern disiplinlerin temellerini Batılı bilim adamlarından önce ortaya koyan düşünür olarak üne kavuştu ve özellikle Batılılar tarafından hakkında pek çok çalışma yapıldı.

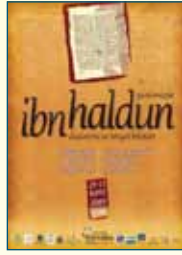
İbn Haldûn’un vefatının 600. yılı dolayısıyla İSAM tarafından 2006 yılında Uluslararası İbn Haldûn Sempozyumu düzenlenmişti. Uluslararası İbn Haldûn Topluğu tarafından düzenlenen “Günümüzde İbn Haldûn Düşüncesi ve Sosyal Bilimler” konulu ikinci sempozyum ise İSAM’ın ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Recep Şentürk’ün ve İslâm Araştırmaları Merkezi Başkanı Prof. Dr. M. Âkif Aydın’ın konuşmalarıyla başlayan sempozyumda açılış

konferansını İbn Haldûn hakkındaki çalışmalarıyla tanınan Prof. Dr. Farid Alatas verdi.

“İbn Haldûn: Toplum ve İktidar”, “Karşılaştırmalı İbn Haldûn Düşüncesi”, “İbn Haldûn ve Osmanlılar”, “İbn Haldûn ve Çağdaş Düşünce” başlıklı üç ana oturumdan oluşan ve üç gün devam eden sempozyuma on yedisi yurt dışından olmak üzere kırk bir konuşmacı katıldı.

Kapanış konuşmasını Prof. Dr. Bruce Lawrence’ın yaptığı sempozyumun son gününde kültür turu mahiyetinde Boğaz gezisi düzenlendi. Sempozyum boyunca İSAM Konferans Salonu’nun fuayesinde bir de “Osmanlı Belgelerinde İbn Haldûn” sergisi açıldı. Sergide ayrıca İSAM Kütüphanesi’nde bulunan İbn Haldûn kitapları teşhir edildi.

YENİ YAYINLARIMIZ

İslâm Araştırmaları Dergisi’nin 18. Sayısı Yayımlandı

İlk defa 1997’de başlayıp 2001 yılından itibaren yılda iki sayı olarak yayımlanan *İslâm Araştırmaları Dergisi* başta İslâmî ilimler olmak üzere, siyaset, tarih, ekonomi, felsefe, sosyoloji, antropoloji, dinler tarihi, edebiyat ve kültür alanlarında kaleme alınmış, İslâm düşünce ve kültürüne orijinal katkı sağlayacak nitelikteki özgün makalelerin ve kitap tanıtımlarının yanı sıra sempozyum, seminer ve konferans değerlendirmelerini yayımlamaktadır. Derginin 18. sayısında Ömer Türker, Ekrem Demirli, Ahmet Aydın, M. Taha Boyalık, Michelangelo Guida ve İbrahim Halil Üçer’in makaleleri yer almaktadır. Kitabiyat bölümünde ise aralarında İSAM Yayınları’ndan çıkan *İslâm Estetiği*’nin de (Turan Koç, 2008) bulunduğu on bir eserin tanıtım ve eleştirisi yer almaktadır.

Çağdaş Din Felsefesinde Epistemolojik Yaklaşımlar ve Tanrı İnancının Rasyonelliği

Nebi Mehdiyev

İstanbul: İSAM Yayınları, 2008, 176 sayfa, ISBN 978-975-389-558-3

Bu kitap dinî epistemoloji sahasındaki gelişmeler ışığında çağdaş din felsefesi “Tanrı inancının rasyonelliği”ne ilişkin yeni açılımlar ortaya koymuştur. Çalışmanın amacı, dinî epistemoloji alanındaki yaklaşımları değerlendirip epistemik tahliller çerçevesinde Tanrı inancının rasyonel olup olmadığı sorusuna cevap aramaktır.

Şîa'da Gaybet İnancı ve Gâib On İkinci İmam

Cemil Hakyemez

İstanbul: İSAM Yayınları, 2008, 250 sayfa, ISBN 978-975-389-571-2

Eser Şîa mezhebinin yapı taşlarından biri olan gaybet inancını kökenleriyle birlikte ele almaktadır. Gaybet meselesi ve on ikinci imam Muhammed el-Mehdî'nin gaybeti etrafında yoğunlaşan kitap, güncel imâmet tartışmalarına ışık tutması ve Şîî düşünce tarihine sağlayacağı katkı bakımından önemlidir.

Hadis Rivayetinde Râvi Tasarrufları ve Doğurduğu Problemler

Süleyman Doğanay

İstanbul: İSAM Yayınları, 2008, 280 sayfa, ISBN 978-975-389- 570-5

Bu çalışma, aktarım ve yorum farklılıklarıyla ilgili problemler çerçevesinde râvi tasarrufları konusunu ele almakta; farklı rivayetler arasından hangisinin orijinal hadis metnine en yakın olabileceğini veya böyle bir tesbitin imkânını sorgulamaktadır.

Şâfiî'nin Kıyas Anlayışı

Soner Duman

İstanbul: İSAM Yayınları, 2008, 284 sayfa, ISBN 978-975-389- 577-4

Bu araştırma Şâfiî'nin gerek teorik açıklamalarını gerekse uygulamalarını dikkate alarak onun kıyas kavramının, sonraki dönemde usul literatüründe yer alan kıyastan daha genel olduğunu göstermeyi, kapsamına usûlî/şer'î kıyasın, bazı yorum faaliyetleri ve genel prensip ictihadının girdiğini örnekleriyle ortaya koymayı hedeflemektedir.

*Mütebessim Bir İnsan
Ayrıldı Aramızdan*

**Ahmet
Yayla**

Vakfımız Genel Kurul üyesi olup 1982-2002 yılları arasında Vakfımızda görev yapan Ahmet YAYLA 07 Temmuz 2009 tarihinde vefat etti.

05 Şubat 1935 yılında Kırşehir İli Tatarilyas Köyü'nde doğan Ahmet Yayla ikokul, ortaokul ve liseyi Kırşehir'de bitirdi. 1963 yılında İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun oldu.

1963-1982 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı'nda öğretmenlik, çeşitli İmam-Hatip okullarında müdürlük görevlerinde bulundu ve 1982 yılında emekli oldu.

Ağustos 1982 yılında Vakfımızda Genel Müdür Yardımcısı olarak göreve başladı,

28 Mart 1993 tarihinde Vakfımızın Genel Kurul üyeliğine seçildi,

31 Mart 2001 - 14 Ekim 2002 tarihleri arasında Vakfımız Mütevelli Heyeti Üyeliği görevinde bulundu. 2002 yılında Vakfımızdaki görevini başarıyla tamamlayıp, geride güzel izler bırakarak ayrıldı. Vefat edene kadar Vakfımız Genel Kurul Üyeliği görevini yürüttü.

Merhum Ahmet YAYLA, evli ve 3 çocuk babasıydı.

*Türkiye Diyanet Vakfı olarak
kendisine Cenab-ı Hak'tan
rahmet, ailesi ve yakınlarına
başsağlığı ve sabırlar diliyoruz.*

Gönlü İnsan Sergisi ile Dolu Bir Güzel İnsanı Daha Uğurladık

Mehmet KERVANCI

*Bu bir lisan-ı hafidir ki ruha dolmakta,
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta..*

07 Temmuz 2009 tarihinde Mevlana gönüllü insan Ahmet Yayla için de akşam oldu ve aramızdan ayrıldı...

Ahmet Haşim ne güzel ifade etmiş mısralarında insanoğlunun koskoca bir ömrünü. Ömrün ilk basamağı doğum, son basamağı ölüm! Aslında öylesine doğal ki ömür; sadece sıradan bir merdivenle remzedilebiliyor; Bu olağanlığa karşın insan ömrü alemleri kucaklayabilen muazzam bir saha...

Kimi basamağı yıl, kimi basamağı gün, kimi basamağı da an olan bu ömür merdiveni insanı asla yokluğa taşımaz; son basamaktan sonra insan için sonsuzluk ve ebedi bir hayat vardır. Bu ebedi hayatta da bu dünyadaki gibi mutluluk ve mutsuzluk vardır. Oradaki mutluluğun ve mutsuzluğun tohumları da bu dünyada ekilmektedir. Bu sebeptir ki ebedi hayatta hüsrana uğramamak için ömrünün her basamağının değerini iyi idrak etmek lazım. Mevlana Hazretleri; *"Yaratıldığımız an, bir merdiven dayandı önümüze ona tutunup yükselelim diye"* diyor ve ekliyor; *"İnsan merdivenlerin basamaklarına çıkıp yaşamaya kalkışmaz, geçicidir oraları; ne mutlu ona ki, bu gerçeğin farkına varmak için erken uyanır. Böyle biri için yol kısalmış ve hayatını merdiven basamaklarında boşuna harcamaz."*

Merdivenin boyu da herkes için meçhuldür. Çünkü bu merdivenin uzunluğu ve kısalığı son basamağında belli olur. Bu merdiveni çıkmayan insanoğlu da olmadı bu güne kadar. Çünkü emir kat'i: *"Herkes ölümü tadacaktır, yaptıklarınızın karşılığı size eksiksiz olarak ancak kıyamet gününde verilecektir..."* (Âli İmran-185)

Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden; ömrünün her basamağı bir merdiven ve her merdiven farklı bir kesit, her basamakta insanoğlu için ayrı imtihan var; insan olma özelliğini koruyabilen için her merdiven kemale giden yolda bir basamak.

Ve akşam olmakta; bu akşam doğan her canlının akşamı ve aslında çok tabii bir olay; doğduysan, öleceksin. Bu dünyadan tıpkı ilkokulu, liseyi, üniversiteyi bitirdiğin gibi bir manada mezun olacaksın! Çıktığı merdivenlerin hakkını vermiş, kirden, günahattan arınmış, ömrünü müslümana, insanlığa hizmetle geçirenler için mesut ve şerefli mezuniyet, mutlu bir son; Mevlana'ya göre Şeb-i Arûz, Necip Fazıl'ın ifadesiyle bir bayram:

Ölüm ölene bayram, bayrama sevinmek var.

Oh ne güzel, bayramda tahta ata binmek var!..

Merhum Ahmet Yayla da dünyadan mezun olduğunda bayram edeceğine inandığımız bir arkadaşımızdı.

Mekanı cennet olsun. Bir güzel insandı Ahmet Yayla; insanları incittiğinde, suratını astığına rastlayan oldu mu bilmem ama bizler görmedik. Daima mütebessimdi, yumuşak

huyliydu. Ömrünü vatanına, millettine hizmetle geçirdi. Ömrünün her basamağında gönlünde ve zihninde vatan kaygısını, din kaygısını taşıdığına hep şahit olduk.

Hayatının önemli bir kısmı zaten din hizmetiyle, din adamı yetiştirmekle, eğitimle, vatana millete hayırlı gençler yetiştirmekle geçirmişti.

Emekli olduktan sonra da hizmete talip olmuş Türkiye Diyanet Vakfında görev almıştı. Malum vakıflar toplumun en muhtaç olan kesiminin rızkının ve hakkının idare edildiği, yönetildiği, Hz. Ömer'e Dicle kenarında kurdun yediği koyunun hesabı sorulduğu gibi; Açın, fakirin, garibanın hakkının korunmaya çalışıldığı yerlerdir. Yerine göre sizi çok çetin görevler bekler. Çaresiz birine çare olabildiğinizde gönlünüz ferahlar, mutlu olursunuz o kadar çok dertli çalar ki Vakfın kapısını; çare üretemezsiniz. İşte o zaman Mehmet Akif'in mısraları dökülür ağzınızdan; *"Ya param olsaydı, ya hamiyetsiz olsaydım."*

Buna rağmen Türkiye Diyanet Vakfındaki görevinde de tebessüm hiç eksik olmadı Merhum Yayla'nın yüzünden; belki görevinin zorlğundan içinde fırtınalar koptu, yüreği yandı, içi sızladı ama kimseyi kırmadı, incitmedi, tebessümünü hiç eksik etmedi. Peygamber Efendimiz *"güler yüz sadakadır"* buyuyor. Bu tebessümüyle merhum Ahmet Yayla ömrünün her basamağında sadaka dağıtan bir insandı.

Ve ömrünün son basamağı, Türkiye Diyanet Vakfından da ayrıldığı dönem; bir taraftan torununu severken, diğer taraftan; İncek'te Remzi Balkanlı Camii'nin yapımını üstlendi. Herkes; dışıyla, tırnağıyla bir eser meydana getirdiğine, o yaşı-

na rağmen kubbelerin üstünde ustalara, işçilere tatlı dili, güler yüzüyle çalışma azmı verdiği şahit oldu.

Ne güzel değil mi? Son basamakta bir eser bırakmak ve dünyadan ayrılmak!

Hepimize böyle güzel sonlar duasıyla, gönlü insan sevgisiyle dolu, Vakfımıza büyük emekleri geçen, hatırı sayılır Ahmet Yayla'ya Cenabı Hak'tan rahmet, ailesine ve dostlarına başsağlığı diliyorum. TDV

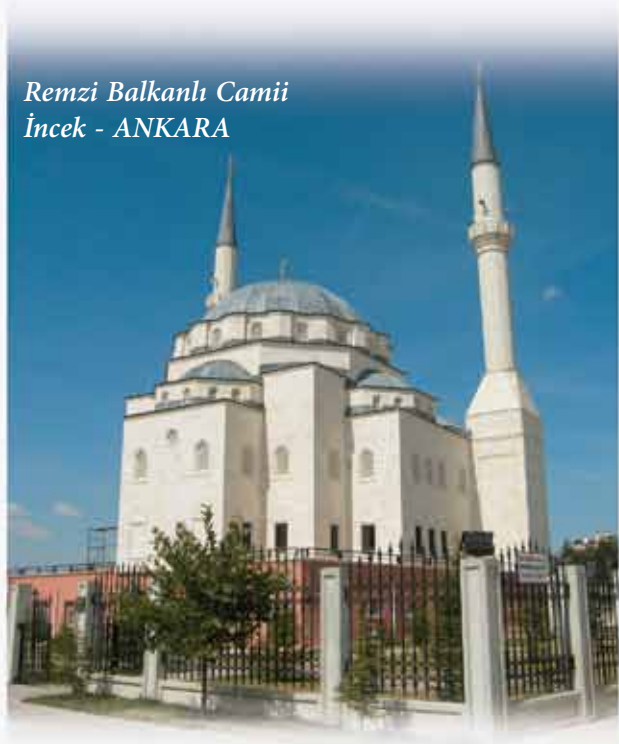
MERDİVEN

Ağır, ağır çıkacaksın bu merdivenlerden,
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak,
Ve bir zaman bakacaksın semaya ağlayarak...
Sular sarardı... yüzün perde perde solmakta,
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta...

Eğilmiş arza, kanar, muttasıl kanar güller;
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller,
Sular mı yandı? Neden tunca benziyor mermer?
Bu bir lisan-ı hafidir ki ruha dolmakta,
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta...

Ahmet HAŞİM

*Remzi Balkanlı Camii
İncek - ANKARA*

Şevki Özkan ve İmam-Hatip Sevdası

Yalçın ÜNAL

Türkiye Diyanet Vakfı kısa bir zaman önce iki değerli mensubunu, iki eski genel müdürünü kaybetti. Kemal Güran, Şevki Özkan. Her ikisi de yıllarını vakıf hizmetlerine vermiş insanlardı. Vakıf camiası bu hayırlı hizmetleri sebebiyle onları hiç unutmayacak, hep hayırla yâd edecektir. Ruhları şâd, makamları cennet olsun.

Kemal Güran Bey'i çok iyi tanıyanlar, O'nu anlattılar, anlatmaya da devam edecekler. Ben burada Şevki Özkan ve O'nun imam-hatip liseleri ve imam-hatipliler sevdasından söz edeceğim.

Ben Şevki Bey'i 1965'ten itibaren kısmen; 1970'den sonra ise tam manası ile tanımaya başladım. Onun içindir ki cenaze namazını kıldıran hoca efendi, merhumu nasıl bilirsiniz diye sorduğunda, çok iyi biliriz diye bağır-maktan kendimi alamadım.

İmam-hatip liseleri devletin değil, halkın okullarıdır. Mihrap ve minberin boşaldığını; cenaze hizmetlerinin görülemez hâle geldiğini gören halk kendi okullarını kendisi yapmak için seferber ol-

muş, bu gayretle bütün yurt sathı, iman ocakları, ilim irfan yuvaları olan imam-hatip liseleri ile donatılmıştır.

Şevki Özkan, vakıftan önce Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün çeşitli kademelerinde uzun süre çalışmış, din öğretiminin bütün problemlerinin halli için emek vermiş; ter dökmüş bir hizmet eri idi. İmam-hatip liseleri, yüksek İslam enstitüleri ile ilgisi olup ta O'nu tanımamak mümkün mü? Mümkündür... Hani derler ya; tavuk beş kuruşluk yumurta yapmış, âleme velvele salar, at milyarlık yavru yapmış sesi sedası çıkmaz. Akif "Sessiz yaşadım, kim beni nereden bilecektir" diyor ya... Hani şair, "Neler yaptık şu memleket için, kimimiz öldük, kimimiz nutuk söyledik..." demiş ya... O, nutuk söyleyenlerden değil, hizmet üretenlerdendi. İmam-hatip liseleri ve imam-hatipliler için bütün bir ömür hizmette bulunmuştur. İmam-hatip davasının her meselesinde o vardır. Bu hakikati bugün pek çok kimse bilmez. Çünkü O, isimsiz kahramandır. O, reklâmı bilmez, sadece işini bilir. Sessiz, sedasız çalışmanın Allah rızası için iş yapıyor olmanın gayreti içindedir. Bu hususu özellikle belirtmek istiyorum ki bugün imam-hatip liselerinden yetişip Türkiye'nin dini hayatında görev almış olan binlerce imam-hatipli, okuyup öğrenmemize, yetişip görev sahibi olmamıza sebep olanlardan Allah razı olsun derken, kim olduğunu bilmeden dua ettiklerinin başında Şevki Özkan olduğunun farkında olsun.

Şevki Özkan, dost insandı. Samimi insandı, samimiyetine güvenilir insandı. 1970 yılında, Malatya İmam-Hatip Lisesi Müdürlüğünden Din Öğretimi Genel Müdürlüğü Şube Müdür Yardımcılığına nakledildiğim zaman, şube müdür yardımcılarının çıplak maaş

dışında hiçbir yan ödemelerinin olmaması ve Ankara'da kira bedellerinin yüksek oluşu sebebiyle büyük sıkıntıya girmiş, utanmasam beni tekrar okula gönderin diyecektim. O'nun sıcak ve samimi ilgisi beni Ankara'ya ve yeni görevime ısındırdı. Kendisi ile 11 yılı bulan bir beraberliğimiz oldu. Bu süre içinde birbirimizi ne kırdık ne de kırıldık. Hep dost ve samimi bir arkadaş olduk. Eskiden beraberliğinden güç, kuvvet alıyordum, şimdi hatıralarıyla teselli buluyorum.

Şevki Özkan, çok çalışkan, çalışmayı seven insandı. Bizi de kendisine uydurmuştu. Çalıştık, hep çalıştık. Cumartesi günleri bile akşam saat 20.00'ye kadar çalıştığımız olurdu. Daireden çıktığımız zaman Kızılay'dan vasıtalarla binip evlerimize gitmemiz mümkün olduğu halde biz Ulus'a kadar yürüyerek gider, yine okulları, öğrencileri ve onların problemlerini konuşur, hal çareleri araştırırdık. Kısacası imam-hatip lisele-ri mevzuu O'nun 24 saatini dolduran bir konu olmuştur hep.

Şevki Bey şen insandı, nüktedan insandı. Binlerce fıkra bilir, onları yerli yerinde öyle güzel anlatırdı ki dinmeye doyamazdınız. Saatlerce fıkra anlatsa sözü bitmez, siz de bıkkınlık duymazdınız. Bir ara Genel Müdür Vekili idi. Genel Müdürlüğe asaleten tayini biraz gecikmişti. Bu bakanlıkta iki var, biri aşağıları, diğeri yukarıyı idare eder demişti de gülüşmelere vesile olmuştu. Bakanın makam odası birinci katta, din öğretimi genel müdürlüğü sekizinci katta olduğu için öyle söylemişti.. Bu sözü Bakan'ın kulağına kadar gitmiş, o da bu sözden hoşlanmıştı. Hoşlanmıştı diyorum çünkü bir gün Bakan kendisini çağırarak sohbette bulunmuş, şu vekalet işini bir anlat deyip anlattır-mış, gülüşmüşler. Bu olaydan kısa bir süre sonra asaleten tayini çıkmıştı.

Şevki Bey, gösterişsiz, kibirsiz insandır. Bütün görev süresince imam-hatip liseleri yaptırma ve yaşatma derneği başkanları her sıkıntıya girdiklerinde rahatlıkla onun kapısını çalabilmişlerdir. O, saatlerce onlarla görüşmüş, onlarla görüşmekten, onlara rehberlikte bulunmaktan üşenmemiştir. Dernek başkanları da her görüşmeden sonra biraz daha güç kuvvet kazanmış, moral bulmuş olarak işlerinin başına dönmüş, çalışmalarına devam etmişlerdir. Bugün bütün Türkiye sathına yayılmış ilim, irfan yuvası imam-hatip liselerinin pek çoğunun açılışında O'nun teşvik ve gayretlendirici rehberliğinin payı vardır. İmam-hatip liselerinin sayılarının artması O'nun en büyük mutluluğuydu.

Malatya Arapkir'de imam-hatip lisesi açılması istendiği zaman tetkik için beni görevlendirdiler. İnceleme raporunu kendilerine takdim ederken sonuç nedir diye sordular. Okul açılması teklif edilen bina tam istediğim şekilde değil ama Arapkirlilerin, özellikle Belediye Başkanının arzu ve hevesi çok büyük. Arsa tahsisinde bulunmuşlar, hemen inşaata başlıyorlar. Bunun üzerine ben de mevcut binayı alladım pulladım, şirin göstererek açılması uygundur diye rapor verdim deyince, iyi etmişsin diyerek sevindiler.

Yalova İmam-Hatip Lisesinin ihtiyaca cevap veremez hale gelip de yeni bir bina yapılması söz konusu olduğu zaman TİGEM'e ait bir arsanın tahsisi için Tarım Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı nezdinde görüşmelerde bulunarak konuyu hallettiği zaman çocuklar gibi sevindiğini hiç unutmuyorum.

Şevki Bey'i mutlu eden bir meselede Yüksek İslam Enstitülerinin ilahiyat fakültelerine dönüşüm programının, Genel Müdürlüğün ön gördüğü plan çerçevesinde sonuçlanmış olmasıdır. Bu çalışmayla, yüksek İslam enstitülerinin de görev yapmakta olan hocalar için, yabancı dil olarak Arapçadan imtihan vermek suretiyle doçent ve profesör olabilme imkanı sağlanıyordu. Bu husus hocalarımızın da memnuniyetini gerektiren bir sonuçtu. Hocalarımız, İngilizce, Fransızca, Almancadan rahatlıkla imtihan vermek suretiyle ilmi kariyer sahibi oldular.

Şimdi burada, hocalarımıza bu kolaylığı sağlamak için çok çaba sarf etmiş olan Şevki Bey'i fatihalar, hatimlerle yad etmeleri bir vefa borcudur dersem çok mu olur dersiniz.

Şevki Bey'in hizmetleri böyle bir yazıya sığmaz. Allah hizmetlerinin ecrini bol bol ihsan eylesin hayır duası ile sözümü tamamliyorum.

Ruhun şad olsun aziz kardeşim.

TDV

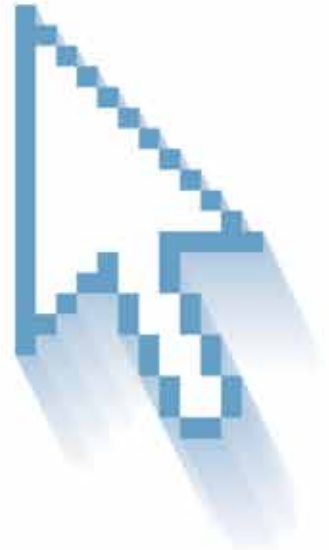

Türkiye Diyanet Vakfından E-Yayinevi ile Kitaplara Ulaşmada BÜYÜK KOLAYLIK

Kitaplarımız size bir tık kadar yakın!..

*H*er geçen gün biraz daha fazla yaşamın bir parçası haline gelen Internet, sunduğu imkanlar nedeniyle kullanım alanlarını hızla genişletiyor. Internet günümüzün en yaygın iletişim aracı konumunda. Internetsiz iş yeri olmadığı gibi evlerde de hızla yaygınlaşıyor. Artık birçok kurum ve kuruluş Internet aracılığıyla işlemlerini yürütüyor. Çok değil bundan onbeş yıl kadar önce internetin adı bile yokken, bugün okuma yazmayı bile bil-

meyen çocuklar Internet kullanabiliyorlar. Artık yaşamın vazgeçilmezleri arasında. Nasıl olmasın ki? Internet çağımızın en büyük, kütüphane, iletişim, medya, banka, mağaza, paylaşım ve tabii ki müzik/eglençe aracı olarak yerini her geçen gün sağlamlaştırıyor. Onunla her türlü bilgiye ulaşmak çok daha kolay ve ucuz. Şüphesiz Internet'in en önemli faydası, çok değerli olan zamandan tasarruf sağlaması. İnsanlar oturdukları yerden kısa sürede istedikleri kişi ve kuruma en

kısa sürede ulaşabilmenin rahatlığını İnternet’le yaşıyorlar.

İnternet çağı dediğimiz şu günlerde, Türkiye’nin en önemli vakıflarından biri olan Türkiye Diyanet Vakfı olarak; yayınlarımızı daha geniş kitlelere ulaştırmak amacıyla biz de İnternette oldukça geniş kapsamlı bir site ile hizmet vermekteyiz.

Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, Vakfımızın Türkiye içinde ve dışında sürdürdüğü faaliyetleri çerçevesinde 1982 yılında her türlü yayının dizgi ve baskı işleri ile basılı, sesli, görüntülü dini, ilmi, milli ve kültürel konulardaki yayınların, yurt içi ve yurt dışında dağıtım ve satışını yapmak, yurt içi ve yurt dışında fuar, sergi ve panayır düzenlemek, İslâmi ilimler ve İslâm sanatları ile ilgili kitapları telif ve tercüme ettirmek ve yayınlamak, bunun için yayınevi ve şubeler açmak amacıyla kurulmuştur.

Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi bünyesinde açılan e-yayınevi İnternet ortamında başta Diyanet Vakfı Yayınları olmak üzere, Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları ve diğer yayıncıların dini konularda çıkan güvenilir yayınlarını kullanıcılara ulaştırmak amacını taşımaktadır.

Her gün içeriği titizlikle güncelleştirilen **Türkiye Diyanet Vakfı e-yayınevi** sitemizde aradığınız her kaynağa kolaylıkla ulaşabilirsiniz.

Sitemizde yayınevimizde basılan ve satışa sunulan tüm eserlerin teknik özellikleri ve fiyat bilgileri yanında kısa tanıtımları da mevcuttur. Sıkça düzenlediğimiz kampanyalar ve bunların detayları da sitemizde duyurulmaktadır.

E-yayınevi sitemizde üyelik başvurusu yaparak kitap alışverişi

yapmanız mümkün. E-Yayınevi’nde; tüm güvenilir yayınlara, kredi kartı ile peşin ya da taksitli veya Havaile/Eft/Posta çeki ile ödeme imkanına sahiptir. Bunun için tek yapmanız gereken “ÜYE OL” bağlantısından ücretsiz üye olmak. Üye olduktan sonra istediğiniz yayınları seçerek istediğiniz adeti sepetinize atabilir ve ödeme yöntemlerinden biri ile ödemenizi gerçekleştirerek siparişinizi verebilirsiniz. Siparişiniz ürünlerin teslim süreleri dahilinde kargo ile tarafınıza en kısa sürede gönderilecektir.

E-Yayınevi’nin kuruluşu nedeniyle tüm ürünlerde %30’a varan indirimler uygulanmaktadır.

Sitemizde ayrıca oldukça faydalı olacağına inandığımız iki farklı giriş daha bulunuyor. Bunlar Türkiye Diyanet Vakfı yayınevleri ve müftülükler için mümessil girişi. Buralara il ve ilçe müftülükleri, yurt içi ve yurt dışı temsilcilikleri, yayınevleri ve bayiler üyelik başvurusu yaparak işletmemiz tarafından hazırlanan kampanyalara online olarak katılabilmeniz sağlanmıştır.

Eğer yayıncı iseniz ve E-Yayınevi’nde siz de yer almak isterseniz, bize ulaşın bölümündeki iletişim bilgilerinden bizlere ulaşabilirsiniz.

Yayınevimizdeki gelişme ve yayınlardan haberdar olmak için de sitemizden e-bülten için başvuruda bulunabilirsiniz. Böylece her ay düzenli olarak vermiş olduğunuz e-mail adresinize yayınlarımızla ilgili içerik ve fiyat bilgilerimiz ulaşacaktır. TDV

Kitap Siparişleriniz İçin Adresimiz:
www.diyaneyayinlari.com.tr

DİNİ HAYATIN İLK ŞEKİLLERİ - Emile DURKHEIM

Çeviren : Prof. Dr. İzzet ER

Sosyolojik lisans ve lisansüstü çalışmalarda adı sık duyulan Emile Durkheim (1858-1917), özellikle din sosyolojisiyle ilgilenen herkesin dikkatini çeken bir sosyologdur. Eserleri, özellikle *Les Formes Élémentaires de la Vie Religieuse* (Paris, F. Alcan, 1912), başta din sosyolojisi olmak üzere, dinler tarihi, din felsefesinin ana klasiklerindendir. Durkheim bu eserinde ne yapmak istemişti? Diğer bir ifadeyle bu eseriyle o söz konusu disiplinlere ne kazandırmıştı? Öncelikle o, bütün dinlerde ortak olan kutsallık üzerinde duruyordu. Zaten her şey bu kutsallık etrafında dönüyordu. Onun için dünya ve eşya kutsal olan olmayan diye ikiye ayrılmıştı. Toplumu bir arada tutan, insanları birbirine bağlayan, nerede bir toplum varsa orada var olan din de, kutsal olan olmayanla ilgili inanç ve uygulamalardan meydana gelmişti. Kutsallık anlayışı dinin esasını oluşturduğuna göre, bu nereden gelmişti? Durkheim, böylece herhangi bir dinin hangi yönlerden ve nasıl bir sosyolojik incelemesinin yapılacağı hususunda adeta örnek bir çalışma ortaya koyar.

Hacı Bektaş-ı Velî

Emine İŞINSU

Hacı Bektaş-ı Velî, 13. Yüzyıl'da yaşamış, Anadolu'nun Türkleştirilmesine katkı sağlamış bir mutasavvıf ve düşünürdür. Onun doğumu ve ölümü ile ilgili kesin bir tarih yoktur.

Emine İŞINSU'nun bu romanının esas amacı, Hacı Bektaş-ı Velî'nin şahsiyetini ve misyonunu, roman üslubuyla daha iyi bir şekilde yansıtmaktır.

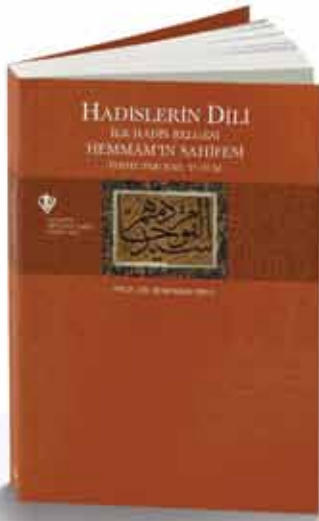

Safahat

Mehmed Âkif Ersoy

Yayına Hazırlayan : Ertuğrul DÜZDAĞ

Bana sor sevgili kârî, sana ben söyleyeyim,
Ne hüviyyette şu karşında duran eş'arım:
Bir yığın söz ki, samîmiyyeti ancak hüneri;
Ne tasannu' bilirim, çünkü, ne san'atkârım.
Şî'r için «göz yaşı» derler; onu bilmem, yalnız,
Aczimin giryesidir bence bütün âsârım!
Ağlarım, ağlatamam; hissederim, söyleyemem;
Dili yok kalbimin, ondan ne kadar bîzârım!
Oku, şâyed sana bir hisli yürek lâzımsa;
Oku, zîrâ onu yazdım, iki söz yazdımsa.

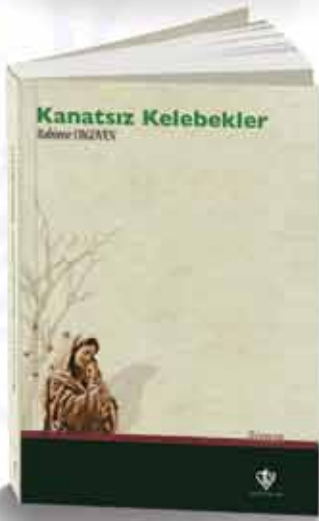
HADİSLERİN DİLİ

İLK HADİS BELGESİ HEMMÂM'IN SAHİFESİ

-TERTİP, TERCEME, YORUM-

Prof.Dr. Bünyamin ERUL

Hadislerin anlaşılması ve yorumu hakkında son yıllarda ülkemizde çok değerli metodik eserler yayımlanmıştır. Teori yerine pratiğin öncelendiği bu çalışmada ise, Hemmâm b. Munebbih'in, hocası Ebû Hureyre'den çeşitli konularda naklettiği 138 rivayetin anlaşılması ve yorumlanması cihetine gidilmiştir. Çünkü ilk yazılı hadis vesikası olan Hemmâm'ın Sahîfesi, hadis külliyyâtının genel karakteristiğini yansıtan bir öz/özet niteliğindedir. Çalışmada, konu bütünlüğüyle birlikte, farklı dil ve üslupta söylenmiş olan rivayetlerin nasıl değerlendirileceği dikkate alınmış ve kategorik bir tasnif denenmiştir. Bu hadislerin anlaşılmasına ilişkin söylenenler, getirilen teklifler, aslında genel olarak hadislerin ne şekilde yorumlanacağına dair de fikir verecektir.

Kanatsız Kelebekler

Rahime ERGÜVEN

Ahmet'in üç aylık bir kızı vardı. Resmini göndermişler. Bir sevindi, bir sevindi. Hepimize gösterdi. "Bundan sonra bana düzgün davranın, ben artık kız babasıyım." diyordu. Ahmet'i bayrağa sarınca bayrak ıpslak oldu. Ölünce insanın kanı donarmış, onunki donmadı. Öldükten sonra yüzü bir aydınlandı, bembeyaz oldu. Pırıl pırıl oldu. Dağda dolaşırken insan güneşten kapkara oluyor. Ahmet de kararmıştı, ama ölünce yüzü bembeyazdı. Ölmeden önce, "Anama deyin, benim için ağlamasın." demişti. Söylemişler. Ahmet'in anası hiç ağlamamış. Sarılmış tabutu bir öpmüş, hiç ağlamamış, hiç... Dört gün sonra da ölmüş. Dört gün sonra onu da gömmüşler...

Sevginin Evrensel Mühendisi

MEVLÂNA

Prof.Dr. Emine YENİTERZİ

Mevlâna'nın hayatı, eserleri ve düşünceleri yanında Mevlâna hakkında merak edilen konulara ve Mesnevî'den bazı hikâyelerin yorumlarını içeren bu eser; Mevlâna hakkında bilgi edinmek, düşüncelerine daha yakından bakmak ve onun sevgi anlayışını gönüllerinde yaşatmak isteyenler için bir kaynaktır.

SİGORTA GÜVENCEDİR

**KOMAŞ SİGORTA
ARACILIK HİZMETLERİ
LTD. ŞTİ.**

Komaş Sigorta Aracılık Hizmetleri Ltd.Şti.
Türkiye Diyanet Vakfı iştirakidir.

Komaş Sigorta Aracılık Hizmetleri Limited Şirketi isminden de anlaşılacağı üzere Sigortacılık alanında faaliyetlerini yürütmektedir. Kuruluşundan bu güne kadar şirket, gerek Diyanet İşleri Başkanlığı, Türkiye Diyanet Vakfı ve bağlı kuruluşlarının ve gerekse buralarda çalışan personellerin ve yakınlarının sigorta ihtiyaçları başta olmak üzere tüm halkımıza hizmet vermektedir. Değerli müşterilerimizin bize duymuş olduğu güvenle Sigortacılık konusundaki hizmetlerimiz artarak devam etmektedir. Şirketimiz kuruluş amacına uygun olarak hizmetlerini sürdürürken öncelikle müşterilerimizin manevi ve maddi menfaatlerini göz önünde bulundurmaktadır.

Şirketimiz Türkiye Diyanet Vakfının da kurucu ortağı olduğu İhlas Sigorta A.Ş.'nin sigorta acentesi olarak faaliyetlerini sürdürmüş, bu arada İhlas Sigorta A.Ş. acenteleri arasında Türkiye çapında birçok başarılar kazanmış ve bu başarılarından dolayı defalarca ödüle layık görülmüştür. Başarılı çalışmalarımız 2007 yılında İhlas Sigorta A.Ş.'yi satın alan HDI. Sigorta A.Ş. ile de aynen devam etmektedir.

Bunun yanı sıra Şirketimizin artan poliçe portföyü ve yaygınlaşan hizmet ağıının büyümesiyle birlikte sigortacılık alanında doğabilecek yeni ihtiyaçlara ve gereksinimlere cevap verebilmek amacıyla, Mayıs 2009 tarihin de FİBA Sigorta A.Ş. ile alternatif ek bir şirket olarak, acentelik anlaşması yapılarak faaliyete geçilmiştir.

Ülkemizde Sigortacılık konusunda 60'ın üzerinde Anonim Şir-

ket bulunmaktadır. Bu Şirketler konularında uzmanlaşmış kadroları ve ülkenin dört bir yanına dağılmış olan binlerce acenteleri ile birbirleriyle büyük bir rekabet halindedirler. Amaç ortada bulunan pastadan daha büyük bir pay elde etmektir.

Ülkemizde kurulmuş olan sigorta şirketleri öncelikle, gerek siyasi ve ekonomik, gerekse fikri olarak kendilerine yakın kurum, kuruluş ve kişilere sigortacılık konusu ile ilgili bütün hizmetleri en iyi şekilde vermeyi hedeflemektedirler. Biz de bu doğrultuda hareket ederek, bütün halkımıza sigortacılık konusundaki hizmetleri en iyi şekilde ulaştırmayı amaçlamaktayız.

Şirketimiz konusu ile ilgili hizmetlerini verirken, HDI. Sigorta A.Ş. ve FİBA Sigorta A.Ş.'den küçümsenemeyecek oranlarda müşterilerimize kesmiş olduğu poliçelerde indirimler yapma imkanı elde etmiş olup, bu imkanlardan bütün müşterilerimizin yararlanmalarını sağlamıştır.

Her iki sigorta şirketiyle de acenteliğimizin bugüne kadar göstermiş olduğu başarılı çalışmalar ile temeli karşılıklı kurulmuş olan dürüstlük ilkesine dayalı iyi ilişkiler sayesinde müşterilerimize vermiş olduğumuz hizmetlerde de mütemadiyen artış olmaktadır.

Bu hizmetlerin ilk sıralarında ise hasar ödemeleri gelmektedir. Şirketimiz tarafından kesilmiş olan poliçelerde teminat altına alınan riskin herhangi bir şekilde hasar görmesi halinde, ilgili ekspertiz incelemesi sonucu yapılacak olan hasar ödemelerinin süresi hem çok kısa, hem de müşterilerimizi mutlu edecek orandadır. Kimi hasarlar ise poliçede belirtilen teminatlar dışında kalır. Şirketimizin kesmiş olduğu poliçenin başına böyle bir hal gelmesi durumunda ise, bizim isteğimiz doğrultusunda ödemenin yapılması mümkün olmaktadır.

Şirketimiz yapmış olduğu başarılı çalışmalar sonucunda her yeni yıl bir önceki yıla oranla müşteri sayısını artırmakta, güvene dayalı bir hizmet anlayışı ile bu sektörde iddialı konuma gelmektedir.

TDV

Akşit Uzay
Müdür

Kültür Mirasımızın Bir Şaheseri: *Edirne Sarayı*

Edirne Sarayı, 92 yıl Osmanlı Devletine başkentlik etmiş (1361'den İstanbul'un fethedildiği 1453 yılına kadar) olan Edirne şehrinde inşa edilen ikinci Osmanlı sarayıdır. İlk Osmanlı Sarayı da yine aynı şehirde Sultan I. Murat tarafından Muradiye bayırı ve Kırilangıç bayırı arasına 1365 yılında inşa ettirilmiştir.

Saray-ı Cedid-i Amire, Tunca Sarayı, Hünkâr Bahçesi Sarayı, Edirne Saray-ı Hümayûn'u gibi çeşitli isimlerle anılan Edirne Sarayının yapımına sultan II. Murat'ın buyruğuyla 1450 yılında başlanmıştır.

İlk inşaatı Fatih Sultan Mehmet zamanında 1454 yılında tamamlanan saray, Tunca nehrinin batısında geniş bir düzlük üzerine kurulmuştur ve yaklaşık 3 milyon metrekaarelik bir araziye kaplar. Başlangıçta yalnızca bir kasır niteliğinde olan saray, Fatih Sultan Mehmet zamanında genişletilmiş ve Saray-ı Cedid-i Amire (Yeni Saray) ismini almıştır. Osmanlı sarayları arasında Topkapı Sarayı'ndan sonra yapılan en büyük saray olan bu saraya Fatih Sultan Mehmet'in yaptırdıkları ile beraber Bâb-ı Hümayûn, Alay Meydanı, Bâbü's-saâde, Arz Odası, Cihannümâ Kasrı, Kum Kasrı, Harem-i Hümayûn ve Enderun gibi bölümler eklenmiştir.

II. Murat'ın vefatından sonra Fatih Sultan Mehmet, Kanuni Sultan Süleyman, II. Selim, I. Ahmet, II. Ahmet, Sultan Mustafa, III. Süleyman ve IV. Mehmet (Avcı Mehmet) saraya yeni yapılar eklemiş ve sarayı genişletip güzelleştirmişlerdir.

Sarayın yerleşim planı dışında olup yine saraya bağlı; "Av Köşkü, Aynalı Köşk, Bostancıbaşı Kasrı, Terazî Kasrı, Adalet Kasrı, İftar Köşkü, Bülbül Kasrı, Değirmen Kasrı, Bayırbaşı Kasrı, Mumuk Sarayı, Köşk Kapı Kasrı, İydiye Kasrı, Çadır Köşk, Hıdırlık Kasrı, Buçuktepe Kasrı, Yıldız Kasrı, Demirtaş Kasrı ve Akpınar Sarayı Kasrı" (Ratip Kazancıgil, Edirne Sarayı ve Yerleşim Planı, Edirne 1994, s. 8.) adlarında 18 kasır bulunmaktadır.

Bunların yanında sarayın yerleşim planı içinde 117 Oda, 21 Divanhane, 18 Hamam, 8 Mescit, 17 Büyük kapı, 13 Koğuş, 5 Mutfak ve 17 Kasır bulunmaktaydı. (Tosyavizade Rifat Osman, Edirne Sarayı, Ankara 1989, s. 57)

Sultan III. Ahmet dönemi-ne kadar altın çağını yaşayan saray, III. Ahmet'in 1718 yılında İstanbul'a dönmesiyle birlikte önemini yitirmiş ve saray için yeni bir döneme girilmiştir. III. Ahmet'in oğlu Sultan II. Mustafa'nın 1769'da Edirne'ye yaptığı ziyarette son kez kullanılmış olan saraya, daha sonra Osmanlı sultanlarından hiç biri uğramamıştır. Saray kullanılmaz olduğu için bütün binaları çürümüş ve harap olmuştur. 1752 ve 1753 depremleri sarayın aldığı ilk darbedir. Bu depremler sarayın birçok yapısının zarar görmesine neden olmuştur.

Rıfat Osman Bey'in naklettiğine göre; 1787, 1802-1803, 1807, 1811, 1827-1828 yıllarında onarım amacıyla sarayda çeşitli keşifler yapılmış fakat, sarayda önemli denecek bir onarım yapılmamış, daha önceden harap olmuş olan bölümler ve daireler yıktırılmıştır. 1805-1806 yıllarından sonra bazı bölümlerine askeri malzemeler yerleştirilmeye başlanmış ve saray bir cephaneliğe dönüştürülmüştür. 1828-1829 Osmanlı/Rus savaşında Ruslar Edirne'yi işgal etmiş ve ordugâhlarını sarayın bahçesinde kurmuşlar ve sarayın bazı dairelerini, harap olmuş bölümlerini yıkmışlardır. Ayrıca Edirne'yi terk ederken de saray eşyaları ile duvarlarındaki çinileri söküp Rusya'ya götürmüşlerdir.

İstanbul'un fethi gibi büyük hadiselerin planlarının yapıldığı, dünyayı yöneten feranların

kaleme alındığı, krallara taçlarının giydirildiği ve elçilerin karşılandığı Edirne Sarayı, farklı dönemlerde maruz kaldığı yıkımların ardından 1873 senesinde, Vali Hacı İzzet Paşa'nın gayretleri ile etraflı bir tamirattan geçmiş ve başta Cihannüma Kasrı olmak üzere onarılmıştır. Fakat bu tamirden itibaren sarayın mahzenleri cephane deposu olarak kullanılmaya başlanmış ve Vali Hurşid Mehmed Paşa'nın 1866-1870 yılları arasında Edirne Surlarını yıktırmasıyla daha önce bu kalede saklanan cephane Edirne Sarayına nakledilmiştir.

1877-1878 yıllarında vuku bulan Osmanlı/Rus Savaşında Rus orduları Edirne üzerine harekete geçmişler ve saray bu dönemde en büyük darbesini almıştır. Zira Edirne Valisi Namık Paşazade Cemil Paşa ile Kumandan Ahmed Eyyüp Paşa'nın ortak emirleri ile Rusların eline geçmemesi için sarayda bulunan cephanenin ateşlenmesine karar verilmiş ve 18 Ocak 1878 günü sa-

ray ateşe verilmiştir. Edirne'yi de tehlike altına sokan bu elim karar sonucu Saray üç gün infilaklarla yanmış; sanatın, zarafetin ve şanlı tarihin bu azametli simgesinden geriye yıkıntılar kalmıştır.

Edirne'nin Rus işgalinden kurtarılmasının ardından ise sarayın yanmayan bölümlerindeki değerli parçalar, arta kalan çiniler Vali Rauf Paşa tarafından bazı yabancı devletlerin temsilcilerine bağışlanmıştır. Bu konuda saraydan 27 sandık eşyanın götürüldüğü söylenir. Yaşadığı bu hazine olayların ardından sonra gelen valiler Edirne'nin yeniden yapılandırılmasında, özellikle kışla ve kamu binalarının inşasında kullanılmak üzere gerekli malzemeleri sarayın kalıntılarından sağlamışlardır. Bu nedenle de kısa sürede neredeyse saraydan hiçbir eser kalmamıştır.

Saraya ait yapılar arasında günümüze ulaşabilen en sağlam ve bakımlı sayılabilecek yapı, 1561 senesinde Kanuni Sultan Süleyman tarafından yaptırılmış olan "*Kasr-ı Adil*" (Adalet Kasrı) dir. Bu yapının dışında yıkık vaziyetteki "*Matbah-ı Amire*", son dönemde restore edilmiş olan "*Babüssaade Kapısı*" ve taşlarından Sana-yi Mektebinin yapımında faydalanan bir Kanuni dönemi yapısı olan "*Su maskemi*" de sarayın günümüze ulaşan yapılarındandır.

Edirne Sarayı'nın yeniden ortaya çıkarılması için Trakya Üniversitesi 1995 yılında çalışmalara başlamış, bunun için de ilk olarak Edirne Sarayı Sempozyumu düzenlenmiştir. Daha sonra Mimar Sinan Üniversitesi Türk İslam Sanatları Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Gönül ÇANTAY burada kazı çalışmalarına başlamış ve sarayın temelleri, ayakta kalmış duvarları ortaya çıkarılmıştır. Günümüzde de TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığının desteğiyle bu kazı ve restorasyon çalışmaları sürdürülmektedir.

TDV

Göller Diyarı

Artvin

TARİHİ

Artvin ve çevresi oldukça köklü ve zengin uygarlıkların yaşadığı bir bölgedir.

Artvin ve çevresi tarih öncesi devirleri cilalı taş devrinden başlayarak bakır-tunç demir devri olarak sırası ile yaşamıştır. Artvin'e egemen ilk Kavim Türklerin ataları olarak kabul gören Hurrilerdir. MÖ 2000 tarihinden başlayarak Hurriler Artvin ve çevresinde site devletleri kurmuşlardır.

Hurrilerin soyundan gelen Urartular, başkenti Van olan, geliri tarım-hayvancılık-ticarete dayalı Doğu Anadolu merkezli bir devlet kurmuşlardır. Artvin daha sonra İskitlerin idaresine geçmiştir. İskitler sonrası Arsaklar, daha sonra da Bizans'ın tahakkümü altına girdiler. 575 yılında Hazar Türküleri Çoruh boylarına egemen oldular.

Hız. Osman döneminde İslam orduları kumandanı Mesleme Oğlu Habib Bizans'ı yenerek Şavşat-Ardanuç Artvin'i ele geçirdi. 786'da Abbasi Halifesi Harun Reşit Çoruh bölgesini başkenti Bağdat'a bağladı. 853-1023 Artvinde Bagratlar ve Sac adlı Abbasilere bağlı iki beylik kuruldu. Sac emirliği yıkılınca Artvin tekrar Bizans'ın eline geçti. 1040 Dandanakan Savaşında Gazneliler yenip devlet statüsüne çıkan Selçuklular 1048 Pasinler savaşı ile Artvin sınırına kadar geldiler.

Alparslan 1064'te Gürcistan seferine çıkarak Çoruh boylarını ele geçirdi. Alparslan'ın ölümü üzerine Gürcü Kralı Gorgi Artvin'i tekrar ele geçirdi. Fakat 1081'de Çoruh'u da içine alan Erzurum-Bayburt-Kars

merkezli Saltukoğlu beyliği kuruldu. Türk nüfusunun Artvin'e yayılması hızlandı.

Büyük Selçuklu Devletinin yıkılışı sonrası Artvin Azerbaycan merkezli İldeniz oğlu Atabeyliğine bağlandı. 1263'te Kubilay Artvin'i ele geçirerek bu yöreyi İlhanlı topraklarına kattı. 1265'te Kıpçak Türkü olan Sark is bu yörede Çıldır Atabeyliğini kurdu.

II. Mehmed'in Trabzon Rum Devletini yıkarak Karadeniz bölgesinin sahil kıyısını Artvin ilinin kıyı kesiminden itibaren ele geçirdi.

1549-51 yılları arasında Şavşat Yusufeli arasındaki Ardanuç bölgesi iki yıl kadar II. Keykavuş'un elinde kaldı. 13 Haziran 1551 günü Ardanuç Kalesini de fetheden Erzurum Beylerbeyi İskender Paşa bu bölgeyi de Osmanlı ülkesine kattı. Artvin ve çevresi Çıldır eyaleti ile birlikte yaklaşık 250 yıl Osmanlı Devletinin egemenliğinde kaldı.

Rusların güneye inme ve dünya imparatorluğu yaratma planı ile 1877-78 (93 Harbi) Osmanlı-Rus savaşı çıktı. Bu savaş Artvin yöresi halkına pahalıya mal oldu. 3 Mart

1878'de Osmanlı ile Rusya arasında 29 maddeden oluşan Ayestefanos barışı imzalandı. Bu barış Avrupalı devletlerin çıkarına aykırı düşünce 23 Aralık 1978'de Berlin Barışı imzalandı. Bu barış ile Elvire-i Selase denen Kars-Ardahan-Batum Rusya eline geçti.

Sovyet Rusya I. Dünya savaşıdan çekilerek 18 Aralık 1917'de Artvin ve Şavşat boşaltıldı. Sovyet Rusya 3 Mart 1918'de de Kars-Ardahan ve Batum'u Osmanlıya bıraktı.

1920 başında Gürcistan'da bulunan Gürcü İslamaiyesi adlı cemiyet Batum ve Artvinli Gürcistan'a katmak istedi. 28 Ocak 1920'de son Osmanlı Mebuslar Meclisinde alınan Misak-ı Milli kararları ile Kars-Ardahan-Batum'da halkoylamasına gidilmesi kararı alındı. 23 Şubat 1921'de TBMM ve Gürcü hükümetleri arasında Batum anlaşması imzalandı. Bu tarihten itibaren Artvin-Ardanuç-Borçka ve Şavşat'tan Gürcü kuvvetleri çekildi. 45 yıllık esaret sona erdi. 7 Mart 1921'den itibaren Artvin'de Türk bayrağı dalgalanmaya başladı. Yeni Türk devletinin ilk Anayasası olan 20 Ocak 1921 tarihli Teşkilat-ı Esasiye'de 24 Nisan 1924'te yapılan değişiklikler ile Liva-Sancak teşkilatı kaldırılınca Artvin vilayet haline geldi.

COĞRAFİ KONUMU

Karadeniz Bölgesinin Doğu Karadeniz Bölümünde, Doğu Karadeniz Dağları üzerinde yer alan Artvin İli'nin doğusunda Ardahan, güneyinde Erzurum, batısında Rize, kuzeybatısında Karadeniz, kuzeyinde Gürcistan Cumhuriyeti bulunmaktadır. İlin yüzölçümü 7.436 kilometrekaredir.

Artvin, arazi bakımından genel olarak dağlıktır. İlin Arhavi ve Hopa İlçeleri, Karadeniz ile denize paralel uzanan Doğu Karadeniz Dağları arasında kalan dar bir düzlük alan üzerine kuruludur. İlin Karadeniz'e olan kıyı uzunluğu 34 kilometredir. Kıyıda iç bölgele-re doğru gidildiğinde arazinin birden yükseldiği görülür. Artvin'de, ova olarak nitelendirilebilecek alanlar, Arhavi ve Hopa kıyı şeridindeki aluvyal düzlükler dışında mevcut değildir.

İl sınırları içinde 30'a yakın akarsu vardır. Bunlardan Karadeniz'e dökülenler hariç diğerleri Çoruh Nehri'nin kollarıdır. İlin muhtelif yerlerinde çok sayıda doğal göl vardır. Bunlardan; Şavşat ve Borçka İlçelerinde bulunanları doğal güzellik ve turizm açısından en önemlileridir.

Karadeniz kıyısına paralel olarak uzanan Doğu Karadeniz Dağları'nın il sınırları içindeki uzantıları; Kaçkar, Altıparmak, Küçükütlü, İskaristi Dağları adıyla sınıra kadar uzanmaktadır. Bu dağ sırasının üzerinde çok sayıda dağ ve yüksek tepeler yer alır.

Karadeniz kıyısını takip ederek batıdan doğuya doğru iki sıra halinde uzanan 3937 m. Yüksekliğindeki Kaçkar Dağı Karadeniz Dağları'nın en yüksek noktasını oluşturur.

İl sınırı içerisinde ova özelliği gösteren yerler hemen hemen yoktur. İl topraklarının ancak %0.2 alanını kaplayan düzlüklere rastlanır. Yaylalar İl topraklarının yaklaşık %51'ini kaplar.

Artvin İli toprakları, maden yatakları oluşumuna elverişli bir bölgede yayılmıştır. Ülkemizin en zengin bakır madeni yatakları Artvin'de bulunur.

Artvin'in iklimi, yeryüzü şekillerinin özellikleri nedeniyle bölgelere göre çeşitlilik göstermektedir. Kıyı kesimlerinde ılık ve yağışlı bir iklim tipi egemendir. Buna karşın, İl'in iç bölgelerine doğru, yüksek kesimlerde kışlar sürekli ve bol karlı, yazlar serin geçer. Çoruh Vadisi'nin derin tabanında, kıyıya oranla daha az yağışlı, kışları fazla sert olmayan bir iklim tipi vardır.

Artvin İl topraklarının yaklaşık % 55'ini (390.000 ha) ormanlık alanlar kaplamıştır.

EKONOMİK YAPISI

Türkiye ve Karadeniz ortalamalarına göre Artvinde hizmet sektörünün daha yüksek değerlerde tarım ve sanayi sektörünün ise daha düşük değerlerde olduğu görülmektedir.

Sarp sınır kapısı ve Hopa limanının gelişmesiyle orantılı olarak sınır ticaretinde de gelişme yaşanmaktadır.

Tarım ekonomisi de sınırlı tarım alanları, parçalı mülkiyet yapısı sebebiyle üreticilerin kendi ihtiyaçını karşılamasına dönük bir yapı sergilemekte, tarımın ticarileşmesini engellemektedir. Artvin ilinde yapılan tarımsal faaliyetler endüstriyel ürünler olarak çay, tütün ve fındık, sebze ve meyve yetiştiriciliği, tarla ürünleri üretimi olarak sıralanabilir. Artvin ili tarla ürünleri üretiminde ise buğday ve baklagil üretimi verimliliği ile Türkiye ortalamasının üstünde yer almaktadır.

Artvin ilinde yapılan hayvancılık faaliyetlerinin Türkiye genelindeki payı büyük olmamakla birlikte il ekonomisi açısından önem taşımaktadır.

Ülkemizin en zengin bakır madeni yatakları Artvin'de bulunmaktadır. Ardauç ilçesinde manganez, Borçka ve Murgul'da bakır, pirit ve manganez, Şavşat'ta bakır, kurşun, çinko ve manganez, Yusufeli ilçesinde de linyit kömürü açısından zengin rezervlerin bulunduğu tespit edilmiştir.

Artvin; Karadeniz bölgesinde, yaylaları, akarsuları, dağları ve çeşitli doğal güzellikleriyle alternatif turizm açısından kullanılabilecek potansiyele sahip illerden biri olarak öne çıkmaktadır.

Toplam yüzölçümü 10.140 km² olan Çoruh havzasının 5000 km²'si Artvin ili sınırları içerisinde. Üzerinde bulunan mevcut baraj ve hidro-elektrik santraller Türkiye'nin enerji üretimi içerisinde önemli bir paya sahiptir.

ŞUBENİN ARTVIN'E KAZANDIRDIĞI ÖNEMLİ ESERLER

Vakıf Şubesi kuruluşunu tamamlayarak 10.04.1979 tarihinde faaliyetlerine başlamıştır. Geçen bu zaman içinde bir çok dini, hayri ve sosyal faaliyetler icra etmiştir.

Bu hizmetleri kısaca sıralarsak;

Artvin Merkez de sadece 1 adet cami bulunduğundan acilen cami inşa edilmesi gerekiyordu. Şube yönetim kurulu tarafından özveriyle çalışılarak arsa satın alınmış ve cami inşaatına başlanmıştır. Mülkiyeti vakfımıza ait içerisinde 1 Kur'an Kursu ve 7 adet işyeri bulunan Halitpaşa Camii 1991 yılında tamamlanarak ibadete açılmıştır.

Hazine tarafından müftülüğe tahsisi yapılan arsa üzerinde 1997 yılında yapımına başlanılan Müftülük Hizmet Binası Müftülük ve Vakıf şubemizin ortaklaşa çalışması sonucu 2004 yılında tamamlanarak hizmete açılmıştır. Hizmet binasının fefriş ve donanım giderlerine de önemli katkı sağlanmıştır.

Vakıf Şubemizce çeşitli kaynaklar devreye sokularak, Müftülük ve Vakıf hizmetlerinde kullanılmak üzere iki adet hizmet aracı satın alınmıştır.

Vakfımıza zilliyetliği kazandırılan Artvin Merkez Ortaköy Köyünde 100 m² alanlı arsa üzerine 2006 yılında Kur'an kursu ve lojman inşaatına başlanmış, bugünlerde inşaat tamamlanma aşamasına getirilmiştir.

ŞUBECE GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

Vakıf şubemizce kuruluşundan bu güne kadar;

İl merkezinde bulunan Kur'an Kurslarının iasebate, donanım, bakım ve onarım giderleri karşılanmaktadır.

Fakir ve yoksul vatandaşlar tespit edilerek imkanlar ölçüsünde, gıda ve kışlık yakacak ihtiyaçları karşılanmıştır.

Camilerimizin bakım-onarım ve boya-badana giderleri karşılanmaktadır.

Mübarek gün ve geceler ile Kutlu Doğum Haftası, Cami ve Din Görevlileri Haftası gibi etkinliklere iştirak edilerek maddi destek sağlanmıştır.

Yüksek öğrenimde okuyan öğrencilere imkanlar ölçüsünde eğitim öğretimin başladığı dönemlerinde kırtasiye ve eğitim yardımı yapılmaktadır.

Müftülüğümüz öncülüğünde yapılan irşad faaliyetleri desteklenmekte, irşad ekiplerine araç temin edilerek araçların yakıtı şubemizce karşılanmıştır.

Müftülüğümüzün iştirak ettiği Kurumlar arası ve İlçe müftülükleri arası sportif faaliyetler desteklenmekte bu gibi faaliyetlere sponsorluk yapılmaktadır. **TDV**

Turgut AÇARI

Artvin İl Müftüsü

TDV Artvin Şube Başkanı

1957 yılında Düzce'de doğdu. İlk öğrenimini Duraklar İlkokulunda tamamlayarak, 1974 yılında Düzce İmam-Hatip okulunu bitirerek, iki yıl kadar İmam-Hatiplik yaptı. 1976 yılında başladığı Yüksek İslam Enstitüsünden, 1980 yılında mezun oldu.

Diyanet İşleri Başkanlığı Haseki Eğitim Merkezi üçüncü dönem Kursunu bitirerek, 1983 yılında Balıkesir'in Savaştepe İlçesine Müftü olarak tayin oldu. 1986 yılında Bolu'nun Seben İlçesine Müftü olarak naklen atandı. 1987 yılı Mart ayında da Almanya Siegburg Merkez Camii'ne Din Görevlisi olarak gönderildi. Altı yılın sonunda eski yeri olan Seben'e geri dönerek iki yıla yakın vaizlik görevinde bulundu.

1995 yılı başında, Müftü olarak Balıkesir/Gönen'e tayin oldu. 2002 yılı Eylül ayında da İstanbul Beyoğlu Müftülüğüne atandı. 08 Şubat 2008 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan kararname ile Artvin İl Müftüsü olarak atanan Turgut AÇARI Türkiye Diyanet Vakfı Genel Merkezinin 10.06.2008 tarih ve 1472 sayılı yazısı ile Şube yönetim kurulu üyeliği kabul edilerek Şube Başkanlığı görevine başlamıştır.

SİGARA İÇMENİN KADIN ÜREME SAĞLIĞINA ZARARLI ETKİLERİ

Ülkemizde Kadınlarda ve Gebelerde Sigara İçme Durumu

Sigara içme tüm dünyada en önemli önlenebilir ölüm ve hastalık nedenlerinden birisidir. Sigara içmenin neden olduğu ölüm ve hastalıklar çok büyük miktarlarda ekonomik kayba neden olmaktadır. Sigara içme ülkemizde de önemli sağlık sorunlarından birisidir. Ülkemizde yaklaşık 20 milyon kişinin sigara içtiği ve günde sigaraya harcanan paranın yaklaşık 70 milyon TL olduğu tahmin edilmektedir. Türkiye sigara tüketiminde Avrupa ülkeleri arasında üçüncü, dünya ülkeleri arasında ise yedinci sırada yer alıyor. Ülkemizde her yıl yaklaşık 110 bin kişinin sigara içmeye bağlı nedenlerle öldüğü tahmin edilmektedir. Ülkemizde sigara içme kadınlar arasında da yaygın olup yapılan çalışmalar üreme çağındaki kadınların yaklaşık %20-%30'unun sigara içtiğini göstermektedir¹.

Sigara içmenin kadın üreme sağlığına özellikle gebelik döneminde olmak üzere ciddi olumsuz etkileri olup bilinen zararlı etkileri, yapılan çalışmalar ile giderek artmaktadır. Ülkemizde gebelerin yaklaşık %20'sinin sigara içtiği tahmin edilmektedir².

Sigara İçmenin Kadın Üreme Sağlığına Zararlı Etkileri

Sigara içme, kadının gebe kalma şansını düşürmektedir. Hatta kadının kendisi sigara içmese bile sigara içen birisi ile birlikte yaşayanlarda gebe kalma şansının yarı yarıya azaldığı iddia edilmiştir. Bu nedenle gebelik planlayan kadının gebelikten önce sigarayı bırak-

ması sağlık açısından en uygun olanıdır. Kendisi sigara içmese bile çevresinde sigara içenler nedeniyle önemli ölçüde sigara dumanına maruz kalan kadınların mümkün olduğunca sigara dumanından etkilenmeyecek şekilde günlük yaşamlarının düzenlemesi gerekir.

Sigara içenler daha erken menopoza girmektedir.

Sigara içme kadın üreme sisteminin yanı sıra erkek üreme sistemini de olumsuz etkilemektedir. Günde bir paket ve üzerinde sigara için erkeklerde döl hücreler (sperm) sayısında azalma olduğu; şekil, hareket bozukluklarının daha sık görüldüğü bildirilmiştir. Ayrıca erkeğin sigara içmesi kadını pasif içici haline getirmekte ve kadın sanki sigara içiyormuş gibi sigara içmenin tüm olumsuz etkilerine maruz kalmaktadır.

Sigara içme, kadın ve erkek üreme sistemi üzerine yaptığı olumsuz etkilerden dolayı tüp bebek başarısını da olumsuz olarak etkilemektedir. Bu nedenle tüp bebek tedavisi planlayan çiftlerin sigaranın olumsuz etkilerinin farkında olması ve tedaviden makul bir süre öncesinde sigarayı bırakması gerekmektedir. Sigara içen kadınların sigarayı bıraktıktan ancak bir yıl sonra hiç sigara içmemiş kadın ile aynı duruma gelip benzer gebe kalma yeteneğine ulaştığı bildirilmiştir.

Sigara İçmenin Gebelik Üzerine Zararlı Etkileri

Sigara içmenin gebelik üzerine bildirilen zararlı etkileri şunlardır⁴:Düşük doğum ağırlığı, döleşinin yatağından erken ayrılması, döleşinin aşağı yerleşimi, kendiliğinden düşük, rahim içinde dölütün ani ölümü, doğundan sonra ani bebek ölümü, erken doğum, doğuşsal anomaliler, dış gebelik, gebelik zehirlenmesi (preeklamps, eklamps, Hellp sendromu), vb.

Sigara içen gebelerde düşük doğum ağırlıklı bebek doğurma sıklığı iki-üç misli artmaktadır. Gebeliğinde sigara içen annelerin bebeklerinde ortalama doğum ağırlığı 200-250 gr daha azdır. Sigaranın içerdiği zehirli maddeler nedeniyle bebeğe giden kan miktarı ve oksijenlenmedeki azalma, sigaraya bağlı gebenin iştahının azalması ve erken doğum riskinin artması bu sonuçtan sorumlu tutulmaktadır. Gebeliğin 16. Haftasına kadar gebenin sigara içmeyi bırakması halinde doğum ağırlığı sigara içmeyenlere benzer hale gelmektedir⁵.

Döleşinin yatağından erken ayrılması, kanamaya neden olduğundan dölüt ve anne hayatını tehdit edebilen ciddi bir sağlık sorunudur. Sigara içenlerde döleşinin yatağından erken ayrılma oranındaki artış on mislini geçmektedir.

Sigara içen gebelerde kendiliğinden düşük ve erken doğum görülme sıklığı artmaktadır⁶. Tartışmalı olmakla birlikte gebelikte sigara içmenin doğusal anomali sıklığını arttırdığı ileri sürülmüştür.

Gebelikte sigara içmenin yol açtığı zararlı etkiler sonuçta doğumdan önce ve sonrasında bebek ölüm riskinin artması ile sonuçlanmaktadır. Sigaranın verdiği zararlar önlenabilir niteliktedir. Etkili danışmanlık, destek ve tıbbi hizmetlerin verilerek gebelerin sigara kullanımının azaltılması bebek ölümlerinin azaltılması üzerine önemli katkılar sağlayacaktır.

Sigara İçmenin Bebek ve Çocuklardaki Zararlı Etkileri

Emziren annenin içtiği sigaranın süt yoluyla bebeğe geçen iyot miktarını azalttığı; bu durumun ise bebeğin beyininde gelişim bozukluklarının ortaya çıkma riskini arttırdığı bildirilmiştir⁷. Bu nedenle emziren annelerin sigara içmemesi, eğer sigarayı bırakamıyor ise günlük aldığı iyot miktarını arttırması önerilmektedir.

Gebelikte sigara içilmesi ani bebek ölüm riskini arttırmaktadır. Doğum sonrası 1-12. aylarda gerçekleşen ve nedeni saptanamayan ölümlere “ani bebek ölümü” veya halk arasında “beşik ölümü” denilmektedir. Gebelikte sigara içme, doğumdan sonra bebeğin odasında sigara içme beşik ölümü nedenleri arasında ilk sırayı almakta ve ani bebek ölüm sıklığını 2-6 misli arttırmaktadır⁸.

Gebelikte sigara içilmesinin bebeğin ileriki yaşamında astım gelişme riskini arttırdığı⁹, erkek bebeklerde ise ilerde sperm sayısını azalttığı iddia edilmiştir.

Kendisi sigara içmemekle birlikte sigara dumanına maruz kalan gebelerin çocuklarında davranış sorunları, dikkat eksikliği, iletişim bozukluğu gibi psikolojik sorunların daha sık görüldüğü bildirilmiştir. Bu sorunların gebeliğinde sigara içen annelerin bebeklerinde de daha sık görüldüğü bilinmektedir. Gebe kendisi sigara içmese de diğer içiciler nedeniyle devamlı ve ağır şekilde sigara dumanının etkisinde kaldığında sigara içiyormuş gibi sigaranın zararlı etkilerine maruz kalmaktadır. Rahim içi dönemde sigaranın olumsuz etkilerine maruz kalan çocuklarda öğrenme güçlüğüne daha sık olduğu, suç işlemeye eğilimin arttığı, enfeksiyon hastalıklarının daha sık görüldüğüne dair yayınlar bulunmaktadır. Gebelikte sigara içme, ergenlik yaşını geciktirebilmekte, yaşamın daha sonraki döneminde depresyon, madde bağımlılığı riskini arttırdığı iddia edilmektedir.

Sigara içmenin bilinen zararlı etkileri bir buz dağının su üstünde görünen kısmı gibidir. Yapılan çalışmalar ile sigara içmenin bilinen zararlı etkileri giderek artmaktadır. Bu nedenle sigarayı bırakmak isteyenlere destek olunmalı, sigara içenler bu zararlı alışkanlıktan vazgeçmek için her türlü çabayı göstermeli, halen sigara içmeye devam edenler ise en azından başkalarının yanında sigara içmemeye özen göstermelidir.

KAYNAKÇA

1. Saka G, Ertem M, Çifçi S, Değer V, Keskin C. Mardin kent merkezinde 5 yaş üstü kadınlarda sigara içme sıklığı. Türk Silahlı Kuvvetleri Koruyucu Hekimlik Bülteni 2008; 7: 141-146.
2. Altıparmak S, Altıparmak O, Avcı, H.D. Manisa'da gebelikte sigara kullanımı; yarı kentsel alan örneği. Türk Toraks Der-gisi 2009; 10: 20-25.
3. Jensen TK, Jorgensen N, Punab M, et al. Association of in utero exposure to maternal smoking with reduced semen quality and testis size in adulthood: A cross-sectional study of 1770 young men from the general population in five European Countries. Am J Epidemiol 2004; 159: 49-58.
4. US Department of Health and Human Services. The health consequences of smoking for women: A report of the Surgeon General. DHHS, PHS; 2001.
5. Butler NR, Goldstein H. Smoking in pregnancy and subsequent child development. BMJ. 1973; 4: 573-575.
6. Andres RL. The perinatal consequences of smoking and alcohol use. Curr Probl Obstet Gynecol Fertil. 1996; 19: 171-204.
7. Laurberg P, Nohr SB, Pedersen KM, Fugisang E. Iodine nutrition in breast-fed infants is impaired by maternal smoking. J Clin Endocrinol Metab 2004; 89: 181-187.
8. Haglund B, Cnattingius S. Cigarette smoking as a risk factor for sudden infant death syndrome: population-based factor study. Am J Public Health. 1990; 80: 29-32.
9. Jaakkola JJ, Gissler M. Maternal smoking in pregnancy, fetal development and childhood asthma. Am J Public Health. 2004; 94: 136-140.

TDV

SAKARYA

Türkiye Diyanet Vakfı Sakarya Şubesi tarafından YÖÇEYDER üyesi aile ve çocuklara iftar yemeği verildi. Yemekte takdir alan öğrenciler de birer altınla ödüllendirildi.

YÖÇEYDER Başkanı İsmail Eminler'in ev sahipliğinde gerçekleşen iftar yemeğine, Sakarya Valisi Hüseyin Atak, Sakarya İl Müftüsü ve Türkiye Diyanet Vakfı Şube Yönetim Kurulu Başkanı Sinan Ci-

han ve yerel yöneticiler iştirak ederek yetim çocuklarla iftar ettiler.

İftar yemeğinin ardından 2008-2009 eğitim-öğretim yılında başarı gösterip takdir alan YÖÇEYDER üyesi toplam 60 başarılı öğrenciye birer küçük altın hediye edildi. Sakarya Valisi Hüseyin Atak ile İl Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Sinan Cihan öğrencileri tek tek tebrik ederek, başarılarının devamını diledi.

PAZARYERİ

Pazaryeri İlçe Müftülüğü ve Vakfımız şubesi tarafından 19.08.2009 Çarşamba günü Yaz Kur'an Kurslarına katılan öğrenciler arasında bilgi yarışması düzenlendi. 21 grubun katılmış olduğu yarışmada, Merkez Aşağı Yüzbaşı Camii öğrencileri birinci, Merkez Çarşı Camii öğrencileri ikinci, Bozcaarmut köyü camii öğrencileri üçüncü oldular.

Yarışmada ilk altıya giren öğrenciler Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfının ortakla-

şa katkılarıyla kitap, para ve çeyrek altın ile ödüllendirildiler. Öğrencilerin ödülleri İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Aydın takdim etti.

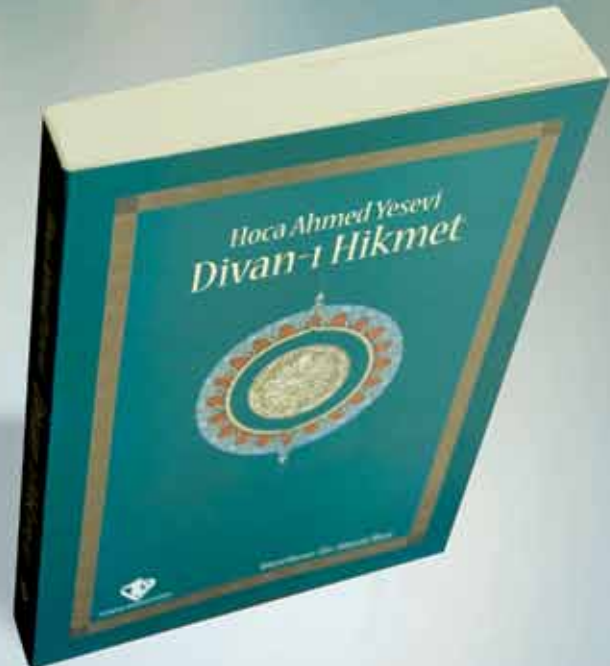
Vatandaşların yoğun ilgi gösterdiği yarışmada, Türkiye Diyanet Vakfı Pazaryeri Şubesinde yarışmaya katılan öğrenci ve din görevlilerine yemek ikramı yapıldı. **TDV**

TÜRKİYE DİYANET VAKFI YAYINLARI

Hoca Ahmed Yesevi Divan-ı Hikmet

Neredeyse bin yıldır Türk'ün gönül gözünü ısıtan bir ışık saklıdır. Bu ışığın hüzmeleri her bir hikmetin satırları arasından süzülerek ruh dünyamızı aydınlatmaya uzun bir zulmet devrinden sonra bütün Türk yurtlarında yeniden başlamıştır. Hoca Ahmet Yesevi'nin dilinde seslendirildikten 900 yıl sonra sizlerin eline ve gönlüne kadar ulaşan bu hikmetler Türkler arasında İslam etrafında örgülenen bir iman birliğinin teşekkül etmesine, hizmeti yönüyle Türklüğün manevi hayatında çok önemli bir yere sahiptir. Bu kitabı okurken verdiği mesajları yüzyıllar önce ilk defa işiten atalarımızdan biri yerine koyun kendinizi... İşte o zaman Ahmet Yesevi'nin büyüklüğünü daha iyi idrak edeceksiniz..."

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE DIYANET VAKFI

Vekâlet yoluyla Kurban Kesimi

“Kurbanlarımızla, kardeşliğimizi güçlendirelim.”

Kurbanlarınızı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfının öncülüğünde, yurt içinde ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza Kur'an kursları ve öğrenci yurtlarına; yurt dışında Balkanlar, Orta Asya ve Afrika'daki ihtiyaç sahibi kardeşlerimize, sizlerin selamı ile ulaştırıyoruz.

Bütün Masraflar Dahil
Kurban Bedeli

SON GÜN
26 KASIM 2009

290 TL

Bayramın 1. Günü akşamına kadar www.diyagnetvakfi.org.tr sitesinden kredi kartıyla ödeme yaparak kurbanlarınızı kestirebilirsiniz.

MÜRACAAT

- İl-ilçe müftülükleri
- Din görevlileri
- Türkiye Diyanet Vakfı şubeleri

- Vakıflar Bankası
- Halk Bankası
- T.C. Ziraat Bankası
- PTT İş Yerleri
- Kuveyt Türk
- Bank Asya

Kurban bedelini
www.diyagnetvakfi.org.tr
adresinden kredi kartınızla
yatırabilirsiniz.